2024/1717

20.6.2024

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2024/1717,

annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024,

henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta unionin säännöstöstä annetun asetuksen (EU) 2016/399 muuttamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 77 artiklan 2 kohdan b ja e alakohdan ja 79 artiklan 2 kohdan c alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ([1]),

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ([2]),

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä ([3]),

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaan unioni muodostaa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa ja jolla taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus, toteuttaen samalla ulkorajojen valvontaa, turvapaikkaa, maahanmuuttoa sekä rikollisuuden ehkäisyä ja torjuntaa koskevat aiheelliset toimenpiteet.

(2) Unionin tärkeimpiin saavutuksiin kuuluu sellaisen alueen luominen, jolla taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus yli sisärajojen. Tällaisen luottamukseen ja solidaarisuuteen perustuvan alueen normaalin toiminnan ja vahvistamisen on tärkeää olla unionin ja niiden jäsenvaltioiden yhteinen tavoite, jotka ovat päättäneet osallistua siihen. Tässä mielessä rajavalvonnan väliaikaisen palauttamisen sisärajoille olisi oltava poikkeuksellista, ja sitä olisi käytettävä vasta viimeisenä keinona, tarvittaessa asianomaisten jäsenvaltioiden neuvottelujen ja yhteistyön pohjalta ja perussopimusten valvojana toimivan komission valvonnassa.

(3) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/399 ([4]), jäljempänä ”Schengenin rajasäännöstö”, vahvistetaan säännöt, jotka koskevat henkilöiden liikkumista alueelle, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa, jäljempänä ”Schengen-alue”, ja pois tältä alueelta sekä Schengen-alueeseen osallistuvien jäsenvaltioiden välillä.

(4) Schengen-alueeseen on kohdistunut viime vuosina ennennäkemättömiä haasteita, jotka eivät luonteensa vuoksi ole rajoittuneet minkään yksittäisen jäsenvaltion alueelle. Tällaiset haasteet ovat korostaneet sitä, että yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen Schengen-alueella on jaettu vastuu, joka edellyttää yhteisiä ja koordinoituja toimia jäsenvaltioiden välillä ja unionin tasolla. Ne ovat myös tuoneet esiin puutteita nykyisissä säännöissä, joilla säännellään Schengen-alueen toimintaa sekä ulko- että sisärajoilla, ja tarpeen ottaa käyttöön vahvempi ja vankempi kehys, jonka avulla Schengen-alueen kohtaamiin haasteisiin voidaan vastata tuloksellisemmin, jotta voidaan lujittaa keskinäistä luottamusta ja solidaarisuutta sekä varmistaa, ettei sisärajoja ylittäviä henkilöitä tarkasteta, heidän kansalaisuudestaan riippumatta, samalla kun huolehditaan jäsenvaltioiden mahdollisuudesta vastata tehokkaasti Schengen-alueen kohtaamiin haasteisiin.

(5) Ulkorajojen valvonta ei ole yksinomaan sen jäsenvaltion edun mukaista, jonka ulkorajoilla sitä toteutetaan, vaan kaikkien niiden jäsenvaltioiden, jotka ovat lakkauttaneet sisärajavalvonnan, ja koko unionin edun mukaista. Jäsenvaltioiden on varmistettava ulkorajojensa korkea turvallisuustaso muun muassa tehostamalla yhteistyötä rajavartijoiden, poliisin, tullin ja muiden asiaankuuluvien viranomaisten välillä. Unioni antaa aktiivista tukea

([1]) EUVL C 323, 26.8.2022, s. 69.
([2]) EUVL C 498, 30.12.2022, s. 114.
([3]) Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 24. huhtikuuta 2024 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 24. toukokuuta 2024.
([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/399, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta unionin säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) (EUVL L 77, 23.3.2016, s. 1).

myöntämällä rahoitustukea asiaankuuluvien unionin virastojen kautta sekä hallinnoimalla neuvoston asetuksella (EU) 2022/922 ([5]) perustettua Schengenin arviointi- ja valvontamekanismia. Ulkorajoihin sovellettavia sääntöjä on lujitettava, jotta voidaan vastata paremmin ulkorajoilla äskettäin ilmenneisiin uusiin haasteisiin.

(6) Euroopan yhdennetty rajaturvallisuus perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/1896 ([6]) säädettyyn neliportaiseen maahanpääsyn valvontamalliin. Rajavalvonta, mukaan lukien laillisia rajanylityksiä helpottavat toimenpiteet, on keskeinen osa Euroopan yhdennettyä rajaturvallisuutta. Jotta ulkorajoilla voidaan ehkäistä ja havaita rajatylittävää rikollisuutta, erityisesti muuttajien salakuljetusta, ihmiskauppaa ja terrorismia, jäsenvaltioiden olisi yhdessä asetuksella (EU) 2019/1896 perustetun Euroopan raja- ja merivartioviraston kanssa pantava täytäntöön neliportaiseen maahanpääsyn valvontamalliin perustuva Euroopan yhdennetty rajaturvallisuus.

(7) Covid-19-pandemia on osoittanut, että kansanterveyteen kohdistuvat uhkat voivat edellyttää yhdenmukaisia sääntöjä matkustusrajoituksista unioniin matkustaville kolmansien maiden kansalaisille. Jos tällaisiin uhkiin puututaan toteuttamalla ulkorajoilla epäyhtenäisiä ja toisistaan poikkeavia toimenpiteitä, siitä aiheutuu kielteisiä vaikutuksia koko Schengen-alueen toimintaan, minkä lisäksi se heikentää ennakoitavuutta matkustavien kolmansien maiden kansalaisten kannalta ja ihmisten välisiä yhteyksiä kolmansista maista tulevien ihmisten kanssa. Jotta Schengen-alueella voidaan valmistautua suuruusluokaltaan covid-19-pandemiaan verrattavissa oleviin tuleviin haasteisiin, olisi perustettava uusi mekanismi, jonka avulla voitaisiin oikea-aikaisesti hyväksyä ja lopettaa koordinoituja toimenpiteitä unionin tasolla. Ulkorajoilla käyttöön otettavaa uutta mekanismia olisi sovellettava laajamittaisen kansanterveysuhkan tapauksessa, johon liittyy rajatylittävä vakava terveysuhka ja jonka komissio on todennut unionin tasolla, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2371 ([7]) soveltamista, ottaen huomioon toimivaltaisilta kansallisilta viranomaisilta saadut tiedot.

(8) Mekanismissa olisi säädettävä, että laajamittaisen kansanterveysuhkan tapauksessa neuvosto hyväksyy komission ehdotuksen perusteella täytäntöönpanoasetuksen, jossa vahvistetaan väliaikaiset matkustusrajoitukset, mukaan lukien maahantuloa koskevat rajoitukset ja väliaikaiset terveyteen liittyvät vähimmäisrajoitukset, ja edellytykset niiden purkamiselle. Koska tällaiset rajoitukset, jotka koskevat oikeutta tulla jäsenvaltioiden alueelle, ovat poliittisesti arkaluonteisia, neuvostolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovalta hyväksyä tällainen täytäntöönpanoasetus, jäljempänä ”täytäntöönpanoasetus”, komission ehdotuksen perusteella.

(9) On tärkeää huomata, että unionin oikeuteen ja kansainväliseen oikeuteen perustuvien sovellettavien velvoitteiden mukaisesti pääsy unionin alueelle olisi aina sallittava unionin kansalaisille ja kolmansien maiden kansalaisille, joilla on unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä kyseisten kolmansien maiden välillä tehtyjen sopimusten perusteella unionin kansalaisten kanssa yhtäläinen oikeus vapaaseen liikkuvuuteen, sekä heidän perheenjäsenilleen. Myös unionin alueella asuville henkilöille olisi aina sallittava paluu unioniin ja erityisesti siihen jäsenvaltioon, jossa he oleskelevat laillisesti. Täytäntöönpanoasetuksessa olisi säädettävä väliaikaisista terveyteen liittyvistä vähimmäisrajoituksista, joita kyseisiin henkilöihin voitaisiin soveltaa. Irlannissa laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten osalta jäsenvaltioiden olisi sallittava Irlannissa asuvien henkilöiden paluu Irlantiin jäsenvaltioiden alueen kautta vastavuoroiselta pohjalta. Irlantia pyydetään mukauttamaan kansallinen politiikkansa Euroopan unioniin suuntautuvaa matkustamista koskeviin rajoituksiin. Täytäntöönpanoasetuksen olisi sisällettävä kaikki tarvittavat osatekijät sen varmistamiseksi, että matkustusrajoitukset ovat vaikuttavia, kohdennettuja, syrjimättömiä ja epidemiatilanteen kehitykseen nähden oikeasuhteisia. Siinä olisi yksilöitävä, jos laajamittaisen kansanterveysuhkan luonne sitä edellyttää, liitteessä XI olevassa B osassa lueteltujen välttämättömästä syystä matkustavien henkilöiden ryhmät, jotka vapautetaan maahantuloa koskevista rajoituksista, ja säädettävä edellytyksistä, joiden täyttyessä kyseisille matkustajille olisi poikkeuksellisesti voitava asettaa matkustusrajoituksia. Lisäksi tai vaihtoehtoisesti täytäntöönpanoasetuksessa olisi määritettävä maantieteelliset alueet tai kolmannet maat, joista tuleviin matkustajiin voidaan soveltaa erityisiä toimenpiteitä, ja vahvistettava menettely tilanteen ja matkustusrajoitusten tarkastelemiseksi määräajoin uudelleen objektiivisen menetelmän ja objektiivisten kriteerien, mukaan lukien erityisesti epidemiatilanne, perusteella. Täytäntöönpanoasetuksessa voitaisiin täsmentää edellytykset, joiden täyttyessä matkustaminen voidaan sallia, kuten testaus, karanteeni, omaehtoinen eristäytyminen tai muut tarkoituksenmukaiset toimenpiteet, kuten vaatimus täyttää matkustajatietolomake tai käyttää muuta kontaktien jäljittämisessä käytettävää välinettä, ja

([5]) Neuvoston asetus (EU) 2022/922, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2022, arviointi- ja valvontamekanismin perustamisesta ja toiminnasta Schengenin säännöstön soveltamisen varmistamista varten ja asetuksen (EU) N:o 1053/2013 kumoamisesta (EUVL L 160, 15.6.2022, s. 1).

([6]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1896, annettu 13 päivänä marraskuuta 2019, eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta sekä asetusten (EU) N:o 1052/2013 ja (EU) 2016/1624 kumoamisesta (EUVL L 295, 14.11.2019, s. 1).

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2371, annettu 23 päivänä marraskuuta 2022, rajatylittävistä vakavista terveysuhkista ja päätöksen N:o 1082/2013/EU kumoamisesta (EUVL L 314, 6.12.2022, s. 26).

ottaen erityisesti huomioon mahdolliset unionin järjestelmät, joiden tarkoituksena on helpottaa matkustamista turvallisissa olosuhteissa, kuten digitaaliset sertifiointijärjestelmät. Täytäntöönpanoasetuksella voitaisiin tarvittaessa myös perustaa mekanismi, jonka nojalla voidaan toteuttaa lisätoimenpiteitä siinä tapauksessa, että epidemiatilanne pahentuu jyrkästi yhdellä tai useammalla maantieteellisellä alueella.

(10) Unioniin matkustamista koskevien rajoitusten tehokkuuden edellytyksenä on, että kolmansiin maihin ja kolmansien maiden kansalaisiin sovelletaan yhdenmukaisia sääntöjä. Yhdenmukaisten sääntöjen soveltamisen täytäntöönpanoasetuksen avulla pitäisi varmistaa kansanterveyden suojelu ja siten säilyttää sellaisen alueen toiminta, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa. Jäsenvaltiot voisivat ottaa käyttöön täytäntöönpanoasetuksessa säädettyjä rajoituksia tiukempia väliaikaisia terveys- ja siihen liittyviä rajoituksia edellyttäen, että tällaisilla rajoituksilla ei ole kielteistä vaikutusta sen alueen toimintaan, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa. Lisäksi jäsenvaltiot voisivat hyväksyä matkustusrajoituksia, jos täytäntöönpanoasetusta ei ole annettu. Täytäntöönpanoasetuksessa olisi otettava huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 355 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen ja sen liitteessä II lueteltujen merentakaisten maiden ja alueiden erityistilanne.

(11) Väliaikaisia terveyteen liittyviä matkustusrajoituksia ei pitäisi soveltaa unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä sekä välttämättömästä syystä matkustavien henkilöiden tiettyjen ryhmien kauttakulkuun unionin sisällä, jotta heidän olisi mahdollista päästä lopulliseen määränpäähänsä. Jos on määrä soveltaa väliaikaisia terveyteen liittyviä rajoituksia, niitä olisi sovellettava lopulliseen määränpäähän saavuttaessa.

(12) On myös tarpeen vahvistaa unionin oikeuteen sisältyviä sääntöjä ja suojatoimia, jotta jäsenvaltiot voivat toimia nopeasti välineellistämistilanteiden, torjumiseksi. Tällainen välineellistäminen olisi ymmärrettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1359 ([8]) 1 artiklan 4 kohdan b alakohdan ensimmäisen virkkeen mukaisessa merkityksessä. Tilanteita, joissa vihamieliset muut kuin valtiolliset toimijat osallistuvat järjestäytyneeseen rikollisuuteen, erityisesti muuttajien salakuljetukseen, ei pitäisi katsoa muuttajien välineellistämiseksi, jos niiden tavoitteena ei ole horjuttaa unionin tai jonkin jäsenvaltion vakautta. Myöskään humanitaarista apua ei pitäisi katsoa muuttajien välineellistämiseksi, jos niiden tavoitteena ei ole horjuttaa unionin tai jonkin jäsenvaltion vakautta.

(13) Kyproksen osalta neuvoston asetuksessa (EY) N:o 866/2004 ([9]) säädetään erityissäännöistä, joita sovelletaan Kyproksen tasavallan hallituksen tosiasialliseen hallintaan kuuluvien Kyproksen tasavallan alueiden ja niiden alueiden väliseen linjaan, jotka eivät kuulu sen tosiasialliseen hallintaan. Vaikka kyseinen linja ei ole ulkoraja, tilanne, jossa kolmas maa tai vihamielinen muu kuin valtiollinen toimija kannustaa kolmansien maiden kansalaisten liikkumiseen kyseisen linjan yli tai helpottaa sitä, olisi katsottava välineellistämiseksi.

(14) Välineellistämistilanteessa asianomaisen jäsenvaltion olisi erityisesti voitava tarvittaessa rajoittaa rajaliikenne minimiin sulkemalla tilapäisesti joitakin rajanylityspaikkoja samalla kun sen olisi taattava tosiasiallinen pääsy kansainvälistä suojelua koskevien menettelyjen piiriin. Tällaisissa päätöksissä olisi otettava huomioon se, onko Eurooppa-neuvosto tunnustanut, että unioni tai yksi tai useampi sen jäsenvaltioista on joutunut muuttajien välineellistämisen kohteeksi. Tällaisten rajoitusten yhteydessä olisi lisäksi otettava kaikilta osin huomioon oikeudet, jotka kuuluvat unionin kansalaisille ja sellaisille kolmansien maiden kansalaisille, joilla on oikeus vapaaseen liikkuvuuteen jonkin kansainvälisen sopimuksen perusteella tai jotka ovat kansallisen tai unionin oikeuden nojalla pitkään oleskelleita henkilöitä tai joilla on pitkäaikainen viisumi, sekä heidän perheenjäsenilleen. Tällaisia rajoituksia olisi myös sovellettava niin, että voidaan varmistaa kansainvälisen suojelun saatavuutta koskevien velvoitteiden ja erityisesti palauttamiskiellon periaatteen noudattaminen.

(15) Euroopan raja- ja merivartiovirasto avustaa jäsenvaltioita ulkorajojen valvontaan liittyvien operatiivisten näkökohtien täytäntöönpanossa, mukaan lukien tietojenvaihto, varusteiden toimittaminen kansallisille rajavartijoille sekä näiden valmiuksien kehittäminen ja koulutus, kohdennettu tiedotus ja riskianalyysi, eurooppalaisen raja- ja merivartioston pysyvien joukkojen lähettäminen sekä apu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 656/2014 ([10]) mukaisesti käynnistetyissä ja toteutetuissa merihädässä olevien henkilöiden etsintä- ja pelastusoperaatioissa. Viraston uusi toimeksianto tarjoaa jäsenvaltioille huomattavia mahdollisuuksia saada tukea rajavalvontatehtävissä muun muassa seulonta- ja palauttamisoperaatioiden osalta.

([8]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1359, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, muuttoliikkeeseen ja turvapaikanhakuun liittyviin kriisitilanteisiin ja ylivoimaisen esteen tilanteisiin vastaamisesta ja asetuksen (EU) 2021/1147 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

([9]) Neuvoston asetus (EY) N:o 866/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, vuoden 2003 liittymisasiakirjan pöytäkirjassa nro 10 olevan 2 artiklan mukaisesta järjestelystä (EUVL L 161, 30.4.2004, s. 128).

([10]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 656/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston koordinoiman operatiivisen yhteistyön puitteissa suoritettavaa ulkoisten merirajojen valvontaa koskevista säännöistä (EUVL L 189, 27.6.2014, s. 93).

(16) Teknisiä keinoja luvattomien rajanylitysten estämiseksi voisivat olla esimerkiksi nykyaikaiset teknologiat, kuten droonit ja liiketunnistimet, sekä liikkuvat yksiköt ja tarvittaessa kaikentyyppiset kiinteät ja liikkuvat infrastruktuurit. Tällaisten teknisten keinojen ja erityisesti henkilötietojen keräämiseen soveltuvien teknologioiden käytön olisi perustuttava kansalliseen lainsäädäntöön, ja se olisi toteutettava selkeästi määriteltyjen kansallisen lainsäädännön säännösten mukaisesti.

(17) Komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, joilla täydennetään asetusta (EU) 2016/399 siltä osin kuin on kyse liitteessä XI olevaan B osaan tehtävistä lisäyksistä välttämättömästä syystä matkustavien henkilöiden ryhmiin ja valvontaa koskevista lisätoimenpiteistä, mukaan lukien rajojen valvontaa koskevien yhteisten vähimmäisvaatimusten kehittäminen. Näissä yhteisissä vähimmäisvaatimuksissa olisi otettava huomioon rajojen tyyppi (eli maa-, meri- tai ilmarajat), kullekin ulkorajaosuudelle Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1896 34 artiklan mukaisesti määritetty vaikutustaso ja muut merkitykselliset tekijät, kuten maantieteelliset erityispiirteet. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa ([11]) vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

(18) Ihmisten olisi voitava liikkua kansalaisuudestaan riippumatta vapaasti ja turvallisesti jäsenvaltiosta toiseen alueella, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa. Tältä osin olisi selvennettävä, että rajatarkastusten kieltäminen sisärajoilla ei vaikuta jäsenvaltioiden toimivaltaan suorittaa alueellaan, myös raja-alueillaan, tarkastuksia muita tarkoituksia kuin rajavalvontaa varten. Olisi erityisesti selvennettävä, että kansallisilla toimivaltaisilla viranomaisilla, mukaan lukien terveys- tai lainvalvontaviranomaiset, on periaatteessa edelleen oikeus käyttää kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä viranomaisvaltuuksia, kunhan nämä eivät vastaa vaikutuksiltaan sisärajatarkastuksia.

(19) Vaikka rajatarkastuksia sisärajoilla koskeva kielto kattaa myös tarkastukset, joilla on niitä vastaavat vaikutukset, jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten suorittamien tarkastusten ei pitäisi katsoa vastaavan rajatarkastuksia, jos niiden tavoitteena ei ole rajavalvonta, jos ne perustuvat poliisin yleisiin tietoihin ja kokemuksiin tai kansanterveystietoihin mahdollisista yleiseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen kohdistuvista uhkista, silloin kun niiden tarkoituksena on erityisesti torjua rajatylittävää rikollisuutta, vähentää laitonta muuttoliikettä tai hillitä sellaisen, Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen toteaman tartuntataudin leviämistä, joka voi aiheuttaa epidemian, jos ne suunnitellaan ja suoritetaan rajoilla järjestelmällisesti tehtävistä henkilötarkastuksista selkeästi poikkeavalla tavalla ja jos ne toteutetaan liikennekeskuksissa, kuten satamissa, juna- tai linja-autoasemilla ja lentoasemilla sekä tavaraliikenneterminaaleissa tai suoraan matkustajia kuljettavissa liikennevälineissä, riskinarvioinnin perusteella.

(20) Laittoman muuttoliikkeen ja siihen liittyvän rajatylittävän rikollisuuden, kuten ihmiskaupan, muuttajien salakuljetuksen ja asiakirjapetosten sekä muiden rajatylittävän rikollisuuden muotojen vähentäminen voisi käsittää toimenpiteitä, joiden avulla voidaan todentaa henkilöiden henkilöllisyys, kansalaisuus ja oleskeluasema, edellyttäen että tällaiset tarkastukset eivät ole järjestelmällisiä ja että ne suoritetaan riskinarvioinnin perusteella.

(21) Nykyaikaiset teknologiat, joiden avulla liikennevirtoja seurataan etenkin moottoriteillä ja muilla jäsenvaltioiden tärkeiksi määrittämillä teillä, voivat olla keskeisessä asemassa yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvien uhkien torjunnassa. Rajatarkastuksia sisärajoilla koskevaa kieltoa ei pitäisi tulkita siten, että se estäisi poliisivaltuuksien ja muun julkisen vallan käytön tarkastusten suorittamiseksi sisäraja-alueilla. Tämä kattaa myös tarkastukset, jotka edellyttävät alueella yleisesti käytettävän seuranta- ja valvontateknologian käyttöä tai jotka perustuvat sisäisen turvallisuuden suojaamiseksi tehtyyn riskinarviointiin.

(22) Jotta tällaiset teknologiat olisivat tuloksellisia, maanteiden rajanylityspaikoilla olisi voitava soveltaa oikeasuhteisia nopeusrajoituksia.

(23) Kun jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset käyttävät tällä tavoin poliisivaltuuksia tai muuta julkista valtaa alueellaan, erityisesti raja-alueillaan, on tärkeää, että kyseisten valtuuksien käyttö ei vaikuta suhteettomasti liikenteen sujuvuuteen maanteiden rajanylityspaikoilla sisärajoilla eikä etenkään siten, että se johtaisi kohtuuttomiin odotusaikoihin. Vuoropuhelun ja yhteistyön hengessä jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava naapurijäsenvaltiolle toimistaan ja erityisesti siitä, milloin toimen odotetaan vaikuttavan merkittävästi rajat ylittävään liikenteeseen.

([11]) EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

(24) Sisärajoilla tehtäviä tarkastuksia koskevan kiellon ei tulisi rajoittaa unionin säädöksissä säädettyjen tarkastusten suorittamista. Tässä asetuksessa vahvistettavien sääntöjen ei sen vuoksi tulisi vaikuttaa sovellettaviin sääntöihin, jotka koskevat matkustajatietojen tarkistamista asianomaisista tietokannoista ennen saapumista.

(25) On varmistettava, että tarkastukset, joita jäsenvaltiot suorittavat kansallisten toimivaltuuksien nojalla, ovat kaikilta osin niiden vaatimusten mukaisia, joita sovelletaan alueella, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa. Euroopan unionin tuomioistuin on todennut oikeuskäytännössään, että mitä selvempiä viitteitä on siitä, että jäsenvaltioiden raja-alueillaan suorittamilla tarkastuksilla on rajavalvontaa vastaava vaikutus, kun otetaan huomioon tällaisten tarkastusten tavoite, alueellinen soveltamisala ja mahdolliset erot verrattuna muualla asianomaisen jäsenvaltion alueella suoritettaviin tarkastuksiin, sitä enemmän tarvitaan tiukkoja ja yksityiskohtaisia sääntöjä ja rajoituksia, joissa vahvistetaan edellytykset jäsenvaltioiden poliisivaltuuksien käytölle niiden raja-alueilla.

(26) Schengen-alueen toiminnan lujittamiseksi jäsenvaltioiden olisi voitava toteuttaa lisätoimenpiteitä luvattoman liikkumisen estämiseksi jäsenvaltioiden välillä. Silloin kun kansalliset lainvalvontaviranomaiset ottavat kiinni kolmansien maiden kansalaisia, joilla ei ole oikeutta oleskeluun kyseisessä jäsenvaltiossa, raja-alueilla toimivaltaisten viranomaisten kahdenvälisen yhteistyökehyksen puitteissa toteuttamissa tarkastuksissa, joihin voi sisältyä erityisesti yhteinen poliisipartiointi, näiden viranomaisten olisi voitava siirtää kolmansien maiden kansalaiset siihen jäsenvaltioon, josta he ovat tulleet siirtävään jäsenvaltioon, sillä edellytyksellä, että kolmansien maiden kansalaisilla ei ole oikeutta oleskeluun siirtävässä jäsenvaltiossa. Sitä jäsenvaltiota, josta kiinni otetut kolmansien maiden kansalaiset ovat juuri tulleet, olisi puolestaan vaadittava ottamaan heidät takaisin.

(27) Siirtomenettelyä ei pitäisi soveltaa kolmansien maiden kansalaisiin, joilla on pitkäaikainen unionin oleskelulupa, ja heidän perheenjäseniinsä neuvoston direktiivin 2003/109/EY ([12]) mukaisesti, kolmansien maiden kansalaisiin, jotka ovat unionin oikeuden mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvien henkilöiden perheenjäseniä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY ([13]) mukaisesti, kolmansien maiden kansalaisiin, joilla on voimassa oleva pitkäaikaista oleskelua varten myönnetty kansallinen viisumi, ja heidän perheenjäseniinsä kansallisen lainsäädännön mukaisesti, kolmansien maiden kansalaisiin, joilla on voimassa oleva lyhytaikaista oleskelua varten myönnetty viisumi, kolmansien maiden kansalaisiin, joilla on oikeus matkustaa Schengen-alueella viisumivapaasti 90 päivän ajan minkä tahansa 180 päivän jakson aikana, sikäli kuin he eivät ole ylittäneet kyseistä 90 päivän ajanjaksoa, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1348 ([14]) 3 artiklan 13 alakohdassa määriteltyihin hakijoihin ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1347 ([15]) 3 artiklan 4 alakohdassa tarkoitettuihin kansainvälistä suojelua saaviin henkilöihin. Kahdenvälisen yhteistyön puitteissa kiinni otettuihin hakijoihin olisi sovellettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1351 ([16]) asiaankuuluvia säännöksiä.

(28) Menettely, jossa jäsenvaltio voi siirtää kiinni otetut kolmansien maiden kansalaiset, joilla ei ole oikeutta oleskeluun, siihen jäsenvaltioon, josta he ovat juuri tulleet, olisi toteutettava ripeästi, mutta suojatoimia soveltaen ja noudattaen kaikilta osin perusoikeuksia ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä ”perusoikeuskirja”, 21 artiklassa vahvistettua syrjintäkiellon periaatetta, jotta voidaan estää rotuprofilointi. Viranomaisten olisi voitava tarkistaa välittömästi niiden saatavilla olevat asianomaisten henkilöiden liikkumista koskevat asiaankuuluvat tiedot. Tällaisiin tietoihin voi sisältyä objektiivisia seikkoja, joiden avulla viranomaiset voivat päätellä, että henkilö on äskettäin matkustanut toisesta jäsenvaltiosta, kuten hänen hallussaan olevat asiakirjat, mukaan lukien kuitit tai laskut, jotka osoittavat hänen matkustaneen äskettäin toisesta jäsenvaltiosta. Siirtomenettelyn kohteena oleville kolmansien

([12]) Neuvoston direktiivi 2003/109/EY, annettu 25 päivänä marraskuuta 2003, pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta (EUVL L 16, 23.1.2004, s. 44).

([13]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/38/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta (EUVL L 158, 30.4.2004, s. 77).

([14]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1348, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, kansainvälistä suojelua unionissa koskevan yhteisen menettelyn luomisesta ja direktiivin 2013/32/EU kumoamisesta (EUVL L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

([15]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1347, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiselle kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle ja myönnetyn suojelun sisällölle, neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/95/EU kumoamisesta (EUVL L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

([16]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1351, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallinnasta, asetusten (EU) 2021/1147 ja (EU) 2021/1060 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 604/2013 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1351, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj).

maiden kansalaisille olisi annettava asiaa koskeva kirjallinen päätös perusteluineen. Vaikka päätöksen olisi oltava välittömästi täytäntöönpanokelpoinen, kolmannen maan kansalaiselle olisi annettava tehokkaat oikeussuojakeinot, jotta hän voi hakea siirtopäätökseen muutosta tai pyytää sen uudelleentarkastelua. Tällä oikeussuojakeinolla ei tulisi olla lykkäävää vaikutusta.

(29) Tässä asetuksessa säädetty siirtomenettely on valinnainen, ja sen ei tulisi vaikuttaa jäsenvaltioiden nykyiseen mahdollisuuteen palauttaa laittomasti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY ([17]), jäljempänä ”palauttamisdirektiivi”, 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen kahdenvälisten sopimusten tai järjestelyjen mukaisesti silloin kun tällaisia henkilöitä havaitaan muualla kuin raja-alueilla.

(30) Kun jäsenvaltiot käyttävät tässä asetuksessa säädettyä siirtomenettelyä, niiden olisi vahvistettava kahdenvälisen yhteistyönsä puitteissa käytännön menettelyt, joiden tarkoituksena on muun muassa pääsääntöisesti välttää siirtomenettelyn käyttö, erityisesti niillä sisärajojen osuuksilla, joille valvonta on väliaikaisesti palautettu tai joilla sitä on jatkettu.

(31) Jos kolmannen maan kansalaisen, josta on tehty siirtopäätös, tuo rajalle liikenteenharjoittaja, toimivaltaisen viranomaisen olisi voitava kansallisen lainsäädännön mukaisesti sopia liikenteenharjoittajan kanssa järjestelyistä, jotta kolmannen maan kansalainen kuljetetaan viipymättä vastaanottavaan jäsenvaltioon.

(32) Asetuksen (EU) 2022/922 4 artiklan 3 kohdan mukaisten yllätyskäyntien yhteydessä on tärkeää, että komissio kiinnittää erityistä huomiota siirtomenettelyn täytäntöönpanoon.

(33) Henkilöiden vapaan liikkuvuuden alueella, jolla ei ole sisärajoja ja joka kuuluu unionin tärkeimpiin Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisiin saavutuksiin, rajavalvonnan palauttamisen sisärajoille olisi oltava poikkeuksellista ja se olisi otettava käyttöön vasta viimeisenä keinona. Henkilöiden vapaan liikkuvuuden periaatteesta tehtäviä poikkeuksia on tulkittava suppeasti. Jottei loukattaisi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklan 2 kohdassa vahvistettua ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 67 artiklan 2 kohdassa mainittua periaatetta, jonka mukaan sisärajoilla ei suoriteta rajavalvontaa, saman uhkan vuoksi tapahtuvan rajavalvonnan sisärajoille palauttamisen kesto olisi vahvistettava selkeästi tämän asetuksen mukaisesti.

(34) Schengen-alueeseen kohdistuvien uhkien torjuminen voitaisiin poikkeustapauksissa edellyttää viimeisenä keinona, että jäsenvaltiot hyväksyvät sisärajoilla toteutettavia toimenpiteitä. Koska rajavalvonnan väliaikainen palauttaminen sisärajoille vaikuttaa henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen, päätökset tällaisen rajavalvonnan palauttamisesta olisi tehtävä yhteisesti sovituin perustein, ja niistä olisi ilmoitettava asianmukaisesti komissiolle, parlamentille ja neuvostolle tai niiden olisi oltava jonkin unionin toimielimen suosittamia. Jäsenvaltioilla on edelleen toimivalta päättää, onko rajavalvonnan väliaikainen palauttaminen tai sen jatkaminen tarpeen. Nykyisten sääntöjen nojalla rajavalvonnan palauttaminen sisärajoille on mahdollista tilanteissa, joissa yhdessä jäsenvaltiossa ilmenee sisäiseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen kohdistuva vakava uhka rajoitetun ajan. Tällaisena yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvana vakavana uhkana voidaan pitää erityisesti terrorismia ja järjestäytynyttä rikollisuutta, laajamittaisia kansanterveyteen liittyviä hätätilanteita tai merkittäviä kansainvälisiä tapahtumia, kuten urheilu-, kauppa- tai poliittiset tapahtumat.

(35) Yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuva vakava uhka saattaa lisäksi johtua myös kolmansien maiden kansalaisten äkillisestä laajamittaisesta luvattomasta liikkumisesta jäsenvaltioiden välillä, silloin kun se muodostaa tilanteen, joka aiheuttaa merkittäviä paineita hyvin valmistautuneiden toimivaltaisten viranomaisten kokonaisresursseille ja valmiuksille ja todennäköisesti vaarantaa sen alueen yleisen toiminnan, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa, ja kun muut tässä asetuksessa säädetyt keinot eivät ole riittäviä kyseisten muuttovirtojen ja liikkeiden torjumiseksi. Tällaisessa tilanteessa jäsenvaltioiden olisi voitava tukeutua luvatonta liikkumista koskeviin objektiivisiin ja määrällisiin raportteihin siltä osin kuin sellaisia on saatavilla ja erityisesti raportteihin, joita asiaankuuluvat unionin virastot laativat säännöllisesti toimeksiantojensa mukaisesti.

(36) Covid-19-pandemia osoitti, että tarvitaan unionin laajuinen mekanismi, jota voitaisiin soveltaa tilanteissa, joissa laajamittainen kansanterveysuhka Schengen-alueella vaikuttaa samanaikaisesti useisiin jäsenvaltioihin ja vaarantaa siten Schengen-alueen moitteettoman toiminnan. Tämän uuden Schengen-alueen suojamekanismin avulla olisi voitava toteuttaa koordinoituja ratkaisuja sellaisten henkilöiden etujen suojaamiseksi, joilla on oikeus nauttia alueesta, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa, maksimoimalla toteutettujen toimenpiteiden tehokkuus ja minimoimalla niiden kielteiset sivuvaikutukset.

([17]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/115/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi (EUVL L 348, 24.12.2008, s. 98).

(37) Uuden Schengen-alueen suojamekanismin olisi annettava neuvostolle mahdollisuus hyväksyä komission ehdotuksesta päätös, jossa hyväksytään rajavalvonnan väliaikainen palauttaminen sisärajoille tai sen jatkaminen silloin kun unionin tasolla on todettu laajamittainen kansanterveysuhka. Koska tällainen päätös, jolla säännellään jäsenvaltioiden mahdollisuutta palauttaa rajavalvonta sisärajoille tai jatkaa sitä tietyissä olosuhteissa, on poliittisesti arkaluonteinen, neuvostolle olisi annettava täytäntöönpanovaltuudet hyväksyä tällainen päätös komission ehdotuksen perusteella. Tähän päätökseen olisi sisällyttävä asianmukaisia lieventäviä toimenpiteitä.

(38) Uuden Schengen-alueen suojamekanismin käyttöönoton ei tulisi vaikuttaa jäsenvaltioiden oikeuteen turvautua ensin tämän asetuksen mukaisiin yksipuolisiin toimenpiteisiin, jos tilanne sitä edellyttää. Sen jälkeen kun unionin toimenpide on hyväksytty, havaittuun uhkaan pitäisi kuitenkin vastata koordinoidusti yksinomaan sen perusteella.

(39) Suhteellisuusperiaatteen noudattamisen varmistamiseksi neuvoston päätös olisi hyväksyttävä enintään kuusi kuukautta kestäväksi rajoitetuksi ajaksi, jota voidaan jatkaa komission ehdotuksesta tehtävän säännöllisen uudelleentarkastelun perusteella, niin kauan kuin laajamittainen kansanterveysuhka jatkuu. Alkuperäisen päätöksen olisi sisällettävä arvio hyväksyttyjen toimenpiteiden odotetuista vaikutuksista, myös kielteisistä sivuvaikutuksista, jotta voidaan määrittää, onko rajavalvonnan käyttö sisärajoilla perusteltua vai voitaisiinko sen sijasta soveltaa vähemmän rajoittavia toimenpiteitä tuloksellisesti. Myöhemmissä päätöksissä olisi otettava huomioon kansanterveyteen kohdistuvan uhkan kehitys. Jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava rajavalvonnan palauttamisesta sisärajoille neuvoston päätöksen mukaisesti välittömästi Euroopan parlamentille, komissiolle ja muille jäsenvaltioille.

(40) Sisärajavalvonnan palauttamisella on Schengen-alueen toimintaan ja liikkumisvapauteen vakavia vaikutuksia riippumatta siitä, tapahtuuko se jäsenvaltioiden yksipuolisten päätösten perusteella vai unionin tasolla. Jotta voitaisiin varmistaa, että päätös rajavalvonnan palauttamisesta tehdään ainoastaan silloin kun se on välttämätöntä, viimeisenä keinona, päätös valvonnan väliaikaisesta palauttamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä yhteisten perusteiden nojalla ja sen olisi oltava ehdottoman välttämätön ja oikeasuhteinen.

(41) Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti poikkeusta henkilöiden vapaan liikkuvuuden perusperiaatteesta on tulkittava suppeasti, ja yleisen järjestyksen käsite edellyttää, että on olemassa todellinen, ajankohtainen ja riittävän vakava uhka, joka vaikuttaa johonkin yhteiskunnan perustavanlaatuiseen etuun.

(42) Jäsenvaltioiden olisi aluksi arvioitava väliaikaisen rajavalvonnan tarkoituksenmukaisuutta sisärajoilla havaitun vakavan uhkan luonteen perusteella sekä sitä, voitaisiinko samat tavoitteet saavuttaa rajavalvonnalle sisärajoilla vaihtoehtoisten toimenpiteiden avulla, esimerkiksi suorittamalla oikeasuhteisia tarkastuksia poliisivaltuuksien tai muun julkisen vallan nojalla tai unionin oikeuden mukaisen poliisiyhteistyön avulla, mukaan lukien mahdollisuus käyttää siirtomenettelyä, tai väliaikaisia matkustusrajoituksia koskevia yhteisiä toimenpiteitä. Tässä yhteydessä jäsenvaltioiden olisi arvioitava erityisesti rajavalvonnan sisärajoilla todennäköisiä vaikutuksia henkilöiden liikkuvuuteen alueella, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa, ja raja-alueiden toimintaan. Arviointi olisi liitettävä ilmoitukseen, joka jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle, parlamentille ja neuvostolle. Jos rajavalvontaa sisärajoilla jatketaan ennakoitavissa olevien tapahtumien vuoksi yli kuuden kuukauden ajanjakson, jäsenvaltioiden olisi myös tehtävä riskinarviointi. Riskinarviointiin olisi sisällytettävä yksityiskohtaiset tiedot havaitun vakavan uhkan laajuudesta ja odotetusta kehityksestä, tiedot siitä, kuinka kauan kyseisen vakavan uhkan odotetaan jatkuvan ja mihin sisärajojen osuuksiin se vaikuttaa, tiedot koordinointitoimenpiteistä niiden muiden jäsenvaltioiden kanssa, joihin tällaiset toimenpiteet vaikuttavat, ja tiedot toimenpiteistä, jotka asianomainen jäsenvaltio on toteuttanut ja aikoo toteuttaa havaitun vakavan uhkan lieventämiseksi, jotta rajavalvonta sisärajoilla voidaan lopettaa vapaan liikkuvuuden periaatteen säilyttämiseksi.

(43) Rajavalvonnan sisärajoille palauttamisesta aiheutuvien haitallisten seurausten rajoittamiseksi kaikkien rajavalvonnan palauttamista sisärajoille koskevien päätösten ohella olisi sovellettava lieventäviä toimenpiteitä. Tällaisiin toimenpiteisiin olisi sisällyttävä toimenpiteitä, joilla varmistetaan tavaroiden sekä kuljetushenkilöstön ja merenkulkijoiden sujuva kauttakulku ottamalla käyttöön ns. vihreitä kaistoja. Jotta voidaan ottaa huomioon tarve varmistaa sellaisten henkilöiden liikkuvuus, joiden toiminta voi olla olennaisen tärkeää toimitusketjun turvaamiseksi tai keskeisten palvelujen tarjoamiseksi, jäsenvaltiot voisivat lisäksi soveltaa voimassa olevia rajatyöntekijöihin sovellettavia suuntaviivoja, jotka on vahvistettu 30 päivänä maaliskuuta 2020 annetussa komission tiedonannossa ”Työntekijöiden vapaan liikkuvuuden harjoittamista koskevat suuntaviivat covid-19-epidemian aikana”. Sisärajavalvonnan palauttamista koskevissa säännöissä olisi sen vuoksi otettava huomioon covid-19-pandemian aikana

hyväksytyt suuntaviivat ja suositukset, jotka muodostavat sisämarkkinoille vahvan suojan sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot soveltavat niitä lieventävinä toimenpiteinä rajavalvonnan sisärajoille palauttamisen yhteydessä. Olisi erityisesti määriteltävä toimenpiteitä, joilla varmistetaan sisämarkkinoiden keskeytymätön toiminta ja suojataan raja-alueiden ja ns. kaksoiskaupunkien etuja, esimerkiksi lupien tai poikkeusten myöntämiseksi raja-alueiden asukkaille.

(44) Rajavalvonnan väliaikaista palauttamista sisärajoille koskevien perusteiden ja edellytysten noudattamista olisi arvioitava ensisijaisesti jäsenvaltioiden toimittamien ilmoitusten perusteella. Jotta voidaan varmistaa sisärajoille palautetun rajavalvonnan asianmukainen seuranta ja parantaa komission saamien tietojen laatua, komission olisi hyväksyttävä täytäntöönpanosäädös, jolla vahvistetaan rajavalvonnan sisärajoille palauttamista koskevan ilmoituksen malli. Jäsenvaltioita ei pitäisi vaatia toimittamaan kaikkia tietoja tapauksissa, joissa se on perusteltua yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä, ottaen huomioon meneillään olevien tutkimusten luottamuksellisuuden. Jäsenvaltioilla olisi oltava oikeus turvallisuusluokitella kaikki ilmoituksessa annetut tiedot tai osa niistä, asianmukaisten ja suojattujen kanavien toimintaa kuitenkaan rajoittamatta.

(45) Sen varmistamiseksi, että rajavalvonta sisärajoilla on todella viimeinen keino, jota sovelletaan vain niin kauan kuin se on tarpeen, ja jotta voidaan arvioida rajavalvonnan tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta sisärajoilla ennakoitavissa olevien uhkien torjumisessa sekä antaa komissiolle mahdollisuus arvioida, onko tämä valvonta poikkeuksellinen toimenpide, jäsenvaltioiden olisi laadittava riskinarviointi ja toimitettava se komissiolle, kun rajavalvontaa sisärajoilla jatketaan ennakoitavissa olevien uhkien vuoksi yli kuuden kuukauden ajanjakson. Jäsenvaltioiden on erityisesti selitettävä havaitun vakavan uhkan laajuus ja kehitys, mukaan lukien se, kuinka kauan havaitun vakavan uhkan odotetaan jatkuvan ja mihin sisärajojen osuuksiin se saattaa vaikuttaa, miksi havaittu uhka ei hälvene vaihtoehtoisilla toimenpiteillä, sekä koordinointitoimenpiteensä niiden muiden jäsenvaltioiden kanssa, joihin rajavalvonta sisärajoilla vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa.

(46) Komissiolla olisi oltava oikeus pyytää saadun ilmoituksen perusteella lisätietoja, mukaan lukien riskinarvioinnista tai yhteistyö- ja koordinointitoimenpiteistä niiden jäsenvaltioiden kanssa, joihin suunniteltu sisärajavalvonnan jatkaminen vaikuttaa. Jos ilmoitus ei ole vähimmäisvaatimusten mukainen, komission olisi keskusteltava ilmoituksesta asianomaisen jäsenvaltion kanssa ja pyydettävä lisätietoja tai pyydettävä tätä jäsenvaltiota täydentämään alkuperäistä ilmoitustaan.

(47) Komission olisi annettava vähintään kerran vuodessa Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhteisesti kertomus sen alueen toiminnasta, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa, jäljempänä ”Schengen-alueen tilaa koskeva kertomus”. Komission olisi myös voitava keskustella tästä kertomuksesta erikseen Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa. Kertomukseen olisi sisällytettävä luettelo kaikista kyseisen vuoden aikana tehdyistä rajavalvonnan palauttamista sisärajoille koskevista päätöksistä sekä toimista, joita komissio on toteuttanut sisärajoille palautetun rajavalvonnan osalta. Kertomuksessa olisi kiinnitettävä erityistä huomiota yli 12 kuukautta käytössä olleeseen rajavalvontaan. Siinä olisi esitettävä myös arvio rajavalvonnan sisärajoille palauttamisen ja jatkamisen tarpeellisuudesta ja oikeasuhteisuudesta kertomuksen viiteajanjaksolla sekä tietoja kolmansien maiden kansalaisten luvatonta liikkumista koskevista suuntauksista alueella, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa, asiaankuuluvilta unionin virastoilta saatujen tietojen ja asiaa koskevien tietojärjestelmien data-analyysin pohjalta. Schengen-alueen tilaa koskevassa kertomuksessa olisi käsiteltävä myös Schengenin arviointi- ja valvontamekanismin 20 artiklasta johtuvia raportointivelvoitteita.

(48) Schengen-alueen tilaa koskevaan kertomukseen olisi liitettävä asetuksen (EU) 2022/922 25 artiklan mukaisesti annettava kertomus.

(49) Mekanismissa, joka koskee sisärajavalvonnan väliaikaista palauttamista kiireellisissä tilanteissa tai ennakoitavissa oleviin uhkiin puuttumiseksi, olisi annettava komissiolle mahdollisuus järjestää jäsenvaltioiden välisiä neuvotteluja. Komission olisi järjestettävä neuvottelu, jos jäsenvaltio, jota asia suoraan koskee, sitä pyytää. Asiaankuuluvat unionin virastot olisi otettava mukaan tähän prosessiin jakamaan asiantuntemustaan silloin kun se on tarpeen. Tällaisissa neuvotteluissa olisi tarkasteltava mahdollisuutta soveltaa vaihtoehtoisia toimenpiteitä ja tarvittaessa rajavalvonnan suorittamista sisärajoilla koskevia käytännön järjestelyjä ja niiden kestoa. Jos komissio tai jokin jäsenvaltio on antanut lausunnon, jossa se ilmaisee huolensa rajavalvonnan palauttamisesta, tällaisten neuvottelujen olisi oltava pakollisia.

(50) Komissiolla ja jäsenvaltioilla olisi edelleen oltava mahdollisuus ilmaista huolensa siitä, onko jonkin jäsenvaltion päätös rajavalvonnan palauttamisesta sisärajoille kiireellisissä tapauksissa tai ennakoitavissa olevaan uhkaan puuttumiseksi tarpeellinen ja oikeasuhteinen. Silloin kun sisärajavalvonta palautetaan ja sitä jatketaan ennakoitavissa olevien uhkien vuoksi useiksi ajanjaksoiksi, joiden yhteenlaskettu kesto on yli 12 kuukautta, komission olisi annettava lausunto, jossa arvioidaan tällaisen rajavalvonnan tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta sisärajoilla. Jos jokin jäsenvaltio katsoo, että kyseessä on merkittävä, poikkeuksellinen tilanne, jonka vuoksi rajavalvontaa sisärajoilla on perusteltua jatkaa yli kahden vuoden ajan, olisi vahvistettava riskinarviointia koskevia suojatoimia. Asianomaisen jäsenvaltion ilmoituksen olisi sisällettävä toimenpiteet, jotka se aikoo toteuttaa, tarvittaessa yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden kanssa, uhkan käsittelemiseksi, sekä selvitys rajavalvonnan mahdollisimman pikaiseksi lopettamiseksi sisärajoilla harkittavista keinoista, toimista, edellytyksistä ja aikataulusta, jotta vapaan liikkuvuuden periaate voidaan säilyttää. Tällaisissa tapauksissa komission olisi annettava uusi lausunto. Tällainen lausunto ei vaikuta täytäntöönpanotoimenpiteisiin, rikkomusmenettelyt mukaan lukien, joita komission olisi perussopimusten valvojana voitava milloin tahansa toteuttaa mitä tahansa jäsenvaltiota vastaan sen vuoksi, että jäsenvaltio on laiminlyönyt sille unionin oikeudesta johtuvien velvoitteiden noudattamisen. Jos tällainen lausunto annetaan, komission olisi käynnistettävä neuvottelut asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa. Vaikka alueella, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa, yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuva vakava uhka jossakin jäsenvaltiossa ei välttämättä ole ajallisesti rajoitettu, vapaan liikkuvuuden periaatteen säilyttämiseksi on tarpeen rajoittaa saman vakavan uhkan perusteella sisärajoilla suoritettavan rajavalvonnan enimmäiskestoa, joka ei saisi ylittää kahta vuotta. Poikkeuksellisissa olosuhteissa ja tietyin edellytyksin jäsenvaltioiden olisi voitava päättää jatkaa rajavalvontaa sisärajoilla vielä kahdella kuuden kuukauden jaksolla. Saman vakavan uhkan perusteella sisärajoilla suoritettavan rajavalvonnan kesto saisi joka tapauksessa olla yhteensä enintään kolme vuotta.

(51) Jotta päätöstä sisärajavalvonnan väliaikaisesta palauttamisesta voidaan analysoida jälkikäteen tosiseikkojen perusteella, jäsenvaltiot olisi edelleen velvoitettava toimittamaan Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle selvitys sisärajavalvonnan palauttamisesta sen jälkeen kun kyseinen rajavalvonta on lopetettu. Silloin kun rajavalvontaa jatketaan pitkään, toinen tällainen selvitys olisi toimitettava 12 kuukauden kuluttua ja sen jälkeen jälleen 12 kuukauden kuluttua, jos kyseistä rajavalvontaa poikkeuksellisesti jatketaan. Selvityksessä olisi esitettävä erityisesti rajavalvonnan tarpeellisuutta sisärajoilla koskeva alkuperäinen ja seuranta-arviointi ja tarkasteltava kyseisen rajavalvonnan palauttamista koskevien perusteiden noudattamista. Komission olisi hyväksyttävä täytäntöönpanosäädös, jolla vahvistetaan tällaisen selvityksen malli, ja asetettava malli saataville verkossa.

(52) Jäsenvaltiot eivät saa tämän asetuksen täytäntöönpanon yhteydessä syrjiä ketään sukupuolen, rodun, ihonvärin, etnisen tai yhteiskunnallisen alkuperän, geneettisten ominaisuuksien, kielen, uskonnon tai vakaumuksen, poliittisten tai muiden mielipiteiden, kansalliseen vähemmistöön kuulumisen, varallisuuden, syntyperän, vammaisuuden, iän tai seksuaalisen suuntautumisen perusteella.

(53) Tässä asetuksessa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten olisi kaikessa tämän asetuksen mukaisessa toiminnassaan, myös käyttäessään valtuuksiaan suorittaa tarkastuksia, noudatettava kaikilta osin unionin oikeuden mukaisia tietosuojasääntöjä. Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten tämän asetuksen soveltamista varten suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 ([18]) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2016/680 ([19]) niiden soveltamisalan mukaisesti.

(54) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta eli vahvistaa Schengen-alueen toimintaa, koska on muutettava unionin tasolla vahvistettuja yhteisiä sääntöjä, vaan se voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi.

(55) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan. Koska tällä asetuksella kehitetään Schengenin säännöstöä, Tanska päättää mainitun pöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun neuvosto on hyväksynyt tämän asetuksen, saattaako se asetuksen osaksi kansallista lainsäädäntöään.

([18]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

([19]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).

(56) Tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu neuvoston päätöksen 2002/192/EY ([20]) mukaisesti; Irlanti ei sen vuoksi osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin.

(57) Islannin ja Norjan osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisessä sopimuksessa viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ([21]) ja jotka kuuluvat neuvoston päätöksen 1999/437/EY ([22]) 1 artiklan A kohdassa tarkoitettuun alaan.

(58) Sveitsin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisessä sopimuksessa Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ([23]) ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan A kohdassa, luettuna yhdessä neuvoston päätöksen 2008/146/EY ([24]) 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.

(59) Liechtensteinin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välisessä pöytäkirjassa Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ([25]) ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan A kohdassa, luettuna yhdessä neuvoston päätöksen 2011/350/EU ([26]) 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.

(60) Tämä asetus ei rajoita direktiivin 2004/38/EY soveltamista.

(61) Tässä asetuksessa noudatetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet.

(62) Asetus (EU) 2016/399 olisi sen vuoksi muutettava vastaavasti,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EU) 2016/399 seuraavasti:

1) muutetaan 2 artikla seuraavasti:

a) korvataan 12 alakohta seuraavasti:

”12) ”rajojen valvonnalla” rajojen valvontaa rajanylityspaikkojen välillä ja rajanylityspaikkojen valvontaa muulloin kuin vahvistettuina aukioloaikoina, mukaan lukien ennalta ehkäisevät toimenpiteet luvattomien rajanylitysten tai rajatarkastusten kiertämisen estämiseksi tai havaitsemiseksi, tilannetietoisuuden edistämiseksi, rajatylittävän rikollisuuden torjumiseksi ja rajan laittomasti ylittäneisiin henkilöihin kohdistuvien toimenpiteiden toteuttamiseksi.”;

([20]) Neuvoston päätös 2002/192/EY, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännöstön määräyksiin (EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20).
([21]) EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36.
([22]) Neuvoston päätös 1999/437/EY, tehty 17 päivänä toukokuuta 1999, tietyistä Euroopan unionin neuvoston, Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä näiden kahden valtion osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyn sopimuksen yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä (EYVL L 176, 10.7.1999, s. 31).
([23]) EUVL L 53, 27.2.2008, s. 52.
([24]) Neuvoston päätös 2008/146/EY, tehty 28 päivänä tammikuuta 2008, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen, Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 53, 27.2.2008, s. 1).
([25]) EUVL L 160, 18.6.2011, s. 21.
([26]) Neuvoston päätös 2011/350/EU, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2011, Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen, joka koskee Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välillä tehtävän pöytäkirjan tekemisestä Euroopan unionin puolesta, siltä osin kuin kyse on tarkastusten poistamisesta sisärajoilta ja henkilöiden liikkumisesta rajojen yli (EUVL L 160, 18.6.2011, s. 19).

b) lisätään kohdat seuraavasti:

”27) ”laajamittaisella kansanterveysuhkalla” kansanterveysuhkaa, jonka komissio on todennut unionin tasolla ottaen huomioon toimivaltaisilta kansallisilta viranomaisilta saadut tiedot, silloin kun rajatylittävällä vakavalla terveysuhkalla voisi olla laajamittaisia vaikutuksia vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden käyttämiseen;

28) ”välttämättömällä matkustamisella” sellaisen henkilön, johon sovelletaan vapautusta maahantulorajoituksista 21 a artiklan 4 tai 5 kohdan nojalla, matkustamista välttämättömän tehtävän tai tarpeen vuoksi, kun huomioon mahdollisesti sovellettavat unionin ja jäsenvaltioiden kansainväliset velvoitteet;

29) ”muulla kuin välttämättömällä matkustamisella” muuta kuin välttämätöntä matkustamista;

30) ”liikennekeskuksilla” lentoasemia, meri- tai jokisatamia, juna- tai linja-autoasemia sekä tavaraliikenneterminaaleja.”;

2) lisätään 5 artiklan 3 kohtaan alakohta seuraavasti:

”Jos suuri määrä muuttajia yrittää ylittää jäsenvaltioiden ulkorajat luvattomasti, joukolla ja voimakeinoja käyttäen, jäsenvaltiot voivat toteuttaa tarvittavat toimenpiteet turvallisuuden ja yleisen järjestyksen säilyttämiseksi.”;

3) lisätään 5 artiklaan kohta seuraavasti:

”4. Jäsenvaltiot voivat erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1359 (*) 1 artiklan 4 kohdan b alakohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetussa muuttajien välineellistämiseen liittyvässä tilanteessa väliaikaisesti sulkea tiettyjä tämän artiklan 1 kohdan nojalla ilmoitettuja rajanylityspaikkoja tai rajoittaa niiden aukioloaikoja, jos olosuhteet sitä edellyttävät.

Ensimmäisen alakohdan sekä tämän artiklan tämän kohdan ja 3 kohdan toisen alakohdan nojalla hyväksytyt toimenpiteet on pantava täytäntöön oikeasuhteisesti ja ottaen huomioon seuraavien henkilöiden oikeudet:

a) unionin oikeuden mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvat henkilöt;

b) kolmansien maiden kansalaiset, jotka ovat neuvoston direktiivissä 2003/109/EY (**) tarkoitettuja pitkään oleskelleita henkilöitä, ja henkilöt, joiden oleskeluoikeus perustuu muihin unionin tai kansallisen oikeuden välineisiin tai joilla on pitkäaikaista oleskelua varten myönnetty kansallinen viisumi, sekä heidän perheenjäsenensä; ja

c) kansainvälistä suojelua hakevat kolmansien maiden kansalaiset.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1359, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, muuttoliikkeeseen ja turvapaikanhakuun liittyviin kriisitilanteisiin ja ylivoimaisen esteen tilanteisiin vastaamisesta ja asetuksen (EU) 2021/1147 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

(**) Neuvoston direktiivi 2003/109/EY, annettu 25 päivänä marraskuuta 2003, pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta (EUVL L 16, 23.1.2004, s. 44).”;

4) korvataan 13 artikla seuraavasti:

”13 artikla

Rajojen valvonta

1. Rajojen valvonnan pääasiallisena tavoitteena on estää tai havaita luvattomat rajanylitykset, edistää tilannetietoisuutta, torjua rajatylittävää rikollisuutta ja toteuttaa rajan laittomasti ylittäneisiin henkilöihin kohdistuvia toimenpiteitä. Siihen sisältyy myös riskianalyysien tekeminen. Henkilö, joka on ylittänyt rajan laittomasti ja jolla ei ole oikeutta oleskella asianomaisen jäsenvaltion alueella, on otettava kiinni ja häneen on direktiivin 2008/115/EY mukaisia menettelyjä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 3 ja 4 artiklan soveltamista.

2. Rajojen valvonnan suorittamiseksi rajavartijat käyttävät kaikkia tarvittavia resursseja, mukaan lukien kiinteät tai liikkuvat yksiköt. Rajojen valvonta suoritetaan siten, että pyritään estämään henkilöitä ylittämästä rajaa luvattomasti rajanylityspaikkojen välillä tai kiertämästä rajanylityspaikoilla tehtäviä tarkastuksia, ja se suoritetaan noudattaen kaikilta osin 4 artiklassa säädettyjä velvoitteita.

3. Rajanylityspaikkojen välistä valvontaa suorittavien rajavartijoiden lukumäärä ja menettelyt on mukautettava olemassa oleviin tai ennakoituihin riskeihin ja uhkiin. Siinä on hyödynnettävä tilannekuvia, jotta voidaan paremmin vähentää muuttajien kuolemantapauksia ulkorajoilla tai niiden läheisyydessä. Valvontajaksoja ja muita menetelmiä tai tekniikkoja on muutettava usein ja yllättäen, jotta luvattomat rajanylitykset voidaan estää tai havaita tehokkaasti.

4. Valvonnan toteuttavat kiinteät tai liikkuvat yksiköt, jotka suorittavat tehtävänsä partioimalla tai sijoittumalla ongelmallisiksi tunnettuihin tai katsottuihin paikkoihin. Valvonnan tarkoituksena on estää luvattomat rajanylitykset tai ottaa kiinni henkilöt heidän ylittäessään luvattomasti ulkorajan. Valvonta voidaan toteuttaa myös käyttäen teknisiä keinoja, mukaan lukien sähköiset keinot, kuten kalusto, valvontajärjestelmät ja tarvittaessa kaikentyyppinen kiinteä ja liikkuva infrastruktuuri.

5. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä tämän asetuksen 37 artiklan mukaisesti rajojen valvontaa koskevista lisätoimenpiteistä, jotka koskevat muun muassa rajojen valvonnassa sovellettavien yhteisten vähimmäisvaatimusten kehittämistä. Näissä yhteisissä vähimmäisvaatimuksissa on otettava huomioon rajojen tyyppi (eli maa-, meri- tai ilmarajat), kullekin ulkorajaosuudelle Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1896 (*) 34 artiklan mukaisesti määritetty vaikutustaso ja muut asiaankuuluvat tekijät, kuten maantieteelliset erityispiirteet.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1896, annettu 13 päivänä marraskuuta 2019, eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta sekä asetusten (EU) N:o 1052/2013 ja (EU) 2016/1624 kumoamisesta (EUVL L 295, 14.11.2019, s. 1).";

5) muutetaan V luvun otsikko seuraavasti: "Ulkorajoihin liittyvät erityistoimenpiteet";

6) lisätään artikla seuraavasti:

"21 a artikla

Unioniin matkustamista koskevat väliaikaiset rajoitukset

1. Tätä artiklaa sovelletaan laajamittaisiin kansanterveysuhkiin.

2. Neuvosto voi komission ehdotuksesta antaa täytäntöönpanoasetuksen, jossa säädetään jäsenvaltioihin suuntautuvaa matkustamista koskevista ulkorajoilla sovellettavista väliaikaisista rajoituksista.

Väliaikaisiin matkustusrajoituksiin voi sisältyä sellaisia jäsenvaltioihin saapumista koskevia väliaikaisia maahantulorajoituksia ja väliaikaisia terveyteen liittyviä rajoituksia, jotka ovat tarpeellisia kansanterveyden suojelemiseksi alueella, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa. Näitä väliaikaisia terveyteen liittyviä rajoituksia voivat olla testaus, karanteeni ja omaehtoinen eristäytyminen.

Väliaikaisten unioniin matkustamista koskevien rajoitusten on oltava syrjimättömiä ja oikeasuhteisia. Jos jäsenvaltio ottaa käyttöön täytäntöönpanosäädöksessä säädettyjä rajoituksia tiukempia rajoituksia, tällaisilla rajoituksilla ei saa olla kielteistä vaikutusta sen alueen toimintaan, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa. Unionin oikeuden mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluviin henkilöihin kohdistuvien väliaikaisten terveyteen liittyvien rajoitusten on aina oltava direktiivin 2004/38/EY mukaisia.

3. Seuraavat henkilöiden ryhmät on vapautettava tällaisista maahantulorajoituksista matkan tarkoituksesta riippumatta:

a) unionin oikeuden mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvat henkilöt;

b) kolmansien maiden kansalaiset, jotka ovat direktiivissä 2003/109/EY tarkoitettuja pitkään oleskelleita henkilöitä, ja henkilöt, joiden oleskeluoikeus perustuu muihin unionin tai kansallisen oikeuden välineisiin, mukaan lukien kansainvälistä suojelua saavat henkilöt tai henkilöt, joilla on pitkäaikaista oleskelua varten myönnetty kansallinen viisumi, sekä heidän perheenjäsenensä.

4. Liitteessä XI olevassa A osassa luetellut henkilöiden ryhmät vapautetaan maahantuloa koskevista rajoituksista.

5. Liitteessä XI olevassa B osassa luetellut henkilöiden ryhmät vapautetaan maahantuloa koskevista rajoituksista, jos kyseinen ryhmä sisältyy 2 kohdassa tarkoitettuun täytäntöönpanoasetukseen.

6. Edellä 2 kohdassa tarkoitetussa täytäntöönpanoasetuksessa on tarvittaessa

a) yksilöitävä, jos laajamittaisen kansanterveysuhkan luonne sitä edellyttää, liitteessä XI olevassa B osassa lueteltujen välttämättömistä syistä matkustavien henkilöiden ryhmät, jotka vapautetaan maahantuloa koskevista rajoituksista;

b) määritettävä ne maantieteelliset alueet tai kolmannet maat, joista tulevaan matkustamiseen voidaan soveltaa rajoituksia tai vapauttaa se rajoituksista, ja vahvistettava menettely tällaisten alueiden tai maiden tilanteen ja asetettujen matkustusrajoitusten tarkastelemiseksi määräajoin objektiivisen menetelmän ja objektiivisten kriteerien perusteella, mukaan lukien erityisesti epidemiatilanne;

c) vahvistettava edellytykset, joiden nojalla muuta kuin välttämätöntä matkustamista voidaan rajoittaa tai joiden nojalla se voidaan vapauttaa rajoituksista, mukaan lukien vapauttamisen tueksi esitettävä näyttö ja edellytykset, jotka koskevat b alakohdassa tarkoitetuilla alueilla tai maissa oleskelun kestoa ja luonnetta;

d) viitattava väliaikaisiin terveyteen liittyviin vähimmäistason rajoituksiin, joita 3 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuihin henkilöihin voidaan soveltaa;

e) poiketen siitä, mitä 4 ja 5 kohdassa säädetään, vahvistettava edellytykset, joiden nojalla matkustusrajoituksia voidaan asettaa välttämättömästä syystä matkustaville henkilöille.

7. Välttämättömästä syystä matkustavien henkilöiden maahantuloa jäsenvaltioihin koskevia rajoituksia asetetaan ainoastaan poikkeuksellisesti ja tiukasti rajoitetuksi ajaksi, kunnes 1 kohdassa tarkoitetuista laajamittaisista kansanterveysuhkista tai on saatavilla riittävästi tietoa ja kunnes neuvosto yksilöi ja hyväksyy komission ehdotuksesta muita kyseisiin henkilöihin sovellettavia terveyteen liittyviä rajoituksia, jotka ovat tarpeen kansanterveyden suojelemiseksi.”;

7) korvataan 23 artikla seuraavasti:

”23 artikla

Alueen sisällä tehtävät tarkastukset

Rajavalvonnan puuttuminen sisärajoilta ei vaikuta

a) jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kansallisen lainsäädännön nojalla alueellaan, myös sisäraja-alueilla, käyttämiin poliisivaltuuksiin ja muuhun julkiseen valtaan, kunhan tällaisten valtuuksien käyttämisellä ei ole vastaavaa vaikutusta kuin rajatarkastuksilla. Tällaisten valtuuksien käyttöön voi tarvittaessa sisältyä alueella yleisesti käytettävän seuranta- ja valvontateknologian käyttö yleiseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen kohdistuvien uhkien torjumiseksi. Toimivaltaisten viranomaisten valtuuksien käytön ei erityisesti ole katsottava vastaavan rajatarkastuksen suorittamista, kun toimenpiteet täyttävät kaikki seuraavat edellytykset:

i) toimenpiteiden tarkoituksena ei ole rajavalvonta;

ii) toimenpiteet perustuvat poliisin yleisiin tietoihin tai, jos tarkoituksena on rajoittaa tartuntataudin leviäminen, kansanterveystietoihin ja toimivaltaisten viranomaisten kokemuksiin mahdollisista yleiseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen kohdistuvista uhkista ja niiden tarkoituksena on erityisesti

— torjua rajatylittävää rikollisuutta;

— vähentää laitonta maahanmuuttoa; tai

— hillitä sellaisen, Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen toteaman tartuntataudin leviämistä, joka voi aiheuttaa epidemian;

iii) toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan tavalla, joka poikkeaa selvästi ulkorajoilla järjestelmällisesti tehtävistä henkilötarkastuksista, myös silloin kun ne toteutetaan liikennekeskuksissa tai suoraan matkustajia kuljettavissa liikennevälineissä ja edellyttäen, että ne perustuvat riskinarviointiin;

b) jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten tai liikenteenharjoittajan mahdollisuuteen suorittaa turvatarkastuksia henkilöille liikennekeskuksissa jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön nojalla edellyttäen, että tällaisia tarkastuksia tehdään myös henkilöille, jotka matkustavat jäsenvaltion sisällä;

c) jäsenvaltion mahdollisuuteen säätää lainsäädännössään velvollisuudesta pitää hallussa tai mukana asiakirjoja;

d) jäsenvaltion mahdollisuuteen säätää, että kolmansien maiden kansalaisilla on velvollisuus ilmoittaa läsnäolostaan jäsenvaltion alueella ja majoitusliikkeen johtajien velvoitteeseen varmistaa, että kolmansien maiden kansalaiset lukuun ottamatta mukana matkustavia puolisoita tai alaikäisiä lapsia taikka ryhmämatkalle osallistuvia täyttävät ja allekirjoittavat ilmoituslomakkeet, tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen, jäljempänä ”Schengenin sopimus”, 22 ja 45 artiklan määräysten mukaisesti.”;

8) lisätään artikla seuraavasti:

”23 a artikla

Menettely sisäraja-alueilla kiinni otettujen henkilöiden siirtämiseksi

1. Tässä artiklassa vahvistetaan menettely 23 artiklassa tarkoitetuilla raja-alueilla kiinniotettujen kolmansien maiden kansalaisten siirtämiseksi olosuhteissa, joissa seuraavat edellytykset täyttyvät, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 22 artiklan soveltamista:

a) kolmannen maan kansalainen on otettu kiinni tarkastuksissa, joihin osallistuu molempien jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia kahdenvälisen yhteistyön puitteissa, johon voi sisältyä erityisesti yhteispartiointia, edellyttäen, että jäsenvaltiot ovat kahdenvälisen yhteistyön puitteissa sopineet käyttävänsä tällaista menettelyä; ja

b) on selviä viitteitä siitä, että kyseinen kolmannen maan kansalainen on juuri saapunut toisesta jäsenvaltiosta, ja on todettu, että kolmannen maan kansalaisella ei ole oikeutta oleskella sen jäsenvaltion alueella, johon hän on saapunut, minkä kiinniotosta vastaavat viranomaiset voivat päätellä suoraan niiden saatavilla olevista tiedoista, joihin voivat kuulua asianomaisen henkilön lausumat, hänen hallussaan olevat henkilö-, matkustus- tai muut asiakirjat tai asiaankuuluvista kansallisista ja unionin tietokannoista tehtyjen hakujen tulokset.

Menettelyä, josta säädetään 1 ja 2 kohdassa, ei sovelleta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1348 (*) 3 artiklan 13 alakohdassa määriteltyihin hakijoihin eikä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1347 (**) 3 artiklan 4 alakohdassa määriteltyihin kansainvälistä suojelua saaviin henkilöihin.

Siirtäessään kolmannen maan kansalaisen, jonka siirtävä jäsenvaltio olettaa olevan alaikäinen, kyseisen siirtävän jäsenvaltion on ilmoitettava vastaanottavalle jäsenvaltiolle tästä olettamasta, ja molempien jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki toimenpiteet toteutetaan lapsen edun mukaisesti ja niiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

2. Poiketen siitä, mitä direktiivin 2008/115/EY 6 artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat, jos tämän artiklan 1 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät, päättää siirtää kyseisen kolmannen maan kansalaisen välittömästi siihen jäsenvaltioon, josta tämä saapui, liitteessä XII vahvistetun menettelyn mukaisesti.

3. Raja-alueilla kiinni otetuilla ja tämän artiklan menettelyn mukaisesti siirretyillä kolmansien maiden kansalaisilla on oikeus hakea siirtopäätökseen muutosta. Siirtopäätöstä koskeva muutoksenhaku on tehtävä siirtävän jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Kyseisille kolmansien maiden kansalaisille on tarjottava tehokkaat oikeussuojakeinot perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaisesti. Siirtävän jäsenvaltion on annettava kolmannen maan kansalaisille myös kirjallinen tieto yhteyspisteistä, jotka voivat antaa tietoja edustajista, jotka kansallisen lainsäädännön mukaan ovat toimivaltaisia toimimaan kolmannen maan kansalaisten puolesta, kielellä, jota he ymmärtävät tai jota heidän voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän. Muutoksenhaulla ei ole lykkäävää vaikutusta.

4. Silloin kun siirtävä jäsenvaltio soveltaa 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä, vastaanottavan jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet kyseisen kolmannen maan kansalaisen vastaanottamiseksi liitteessä XII vahvistettujen menettelyjen mukaisesti. Vastaanottavassa jäsenvaltiossa on sovellettava kaikkia direktiivin 2008/115/EY asiaankuuluvia säännöksiä.

5. Jäsenvaltioiden on vahvistettava kahdenvälisen yhteistyönsä puitteissa käytännön järjestelyt, joiden tarkoituksena on muun muassa pääsääntöisesti välttää tässä artiklassa tarkoitetun menettelyn käyttö, erityisesti niillä sisärajojen osuuksilla, joille rajavalvonta on palautettu tai joilla sitä on jatkettu.

6. Tässä artiklassa säädetty menettely ei rajoita direktiivin 2008/115/EY 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen voimassa olevien kahdenvälisten sopimusten tai järjestelyjen soveltamista.

7. Jäsenvaltioiden on esitettävä komissiolle liitteessä XII olevan A osan 4 kohdan mukaisesti tallennetut tiedot 11 päivästä heinäkuuta 2025 ja sen jälkeen vuosittain.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1348, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, kansainvälistä suojelua unionissa koskevan yhteisen menettelyn luomisesta ja direktiivin 2013/32/EU kumoamisesta (EUVL L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

(**) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1347, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiselle kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle ja myönnetyn suojelun sisällölle, neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/95/EU kumoamisesta (EUVL L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).";

9) korvataan 24 artiklan ensimmäinen kohta seuraavasti:

"Jäsenvaltioiden on poistettava kaikki liikenteen sujuvuutta haittaavat esteet maanteiden rajanylityspaikoilta sisärajoilla, erityisesti nopeusrajoitukset, jotka eivät perustu yksinomaan liikenneturvallisuutta koskeviin näkökohtiin tai jotka eivät ole tarpeen 23 artiklan a alakohdassa tarkoitettujen teknologioiden käyttämiseksi.";

10) korvataan 25 artikla seuraavasti:

"25 artikla

Yleiset puitteet sisärajavalvonnan väliaikaiselle palauttamiselle tai jatkamiselle

1. Jos alueella, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa, yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuu jäsenvaltiossa vakava uhka, kyseinen jäsenvaltio voi poikkeuksellisesti palauttaa rajavalvonnan kaikille sisärajoilleen tai niiden tiettyihin osiin.

Yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvan vakavan uhkan voidaan katsoa aiheutuvan erityisesti seuraavista:

a) terroriteot tai -uhkat ja vakavan järjestäytyneen rikollisuuden aiheuttamat uhkat;

b) laajamittaiset kansanterveysuhkat;

c) poikkeuksellinen tilanne, jolle on ominaista kolmansien maiden kansalaisten äkillinen laajamittainen luvaton liikkuminen jäsenvaltioiden välillä, mikä aiheuttaa merkittäviä paineita hyvin valmistautuneiden toimivaltaisten viranomaisten kokonaisresursseille ja valmiuksille ja todennäköisesti vaarantaa sen alueen yleisen toiminnan, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa, mikä käy ilmi tietojen analysoinnista ja kaikista saatavilla olevista tiedoista, myös asiaankuuluvilta unionin virastoilta saaduista tiedoista;

d) laajamittaiset tai merkittävät kansainväliset tapahtumat.

2. Kaikissa tapauksissa sisärajavalvonta on palautettava ainoastaan viimeisenä keinona. Väliaikaisesti palautetun rajavalvonnan laajuus ja kesto eivät saa ylittää sitä, mikä on havaitun uhkan vakavuuden vuoksi ehdottoman välttämätöntä.

Rajavalvonta voidaan palauttaa tai sitä voidaan jatkaa 25 a ja 28 artiklan nojalla vain, jos jäsenvaltio on todennut, että tällainen toimenpide on tarpeellinen ja oikeasuhteinen, kun otetaan huomioon 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut perusteet, ja silloin kun on kyse tällaisen valvonnan jatkamisesta, myös 26 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu riskinarviointi. Rajavalvonta voidaan palauttaa myös 29 artiklan nojalla, 30 artiklassa tarkoitetut perusteet huomioon ottaen.

3. Jos sama vakava uhka jatkuu, sisärajavalvontaa voidaan jatkaa 25 a tai 29 artiklan mukaisesti tai, jos uhka liittyy laajamittaisiin kansanterveysuhkiin, 28 artiklan mukaisesti.

Saman vakavan uhkan on katsottava jatkuvan silloin, kun jäsenvaltion esittämät perustelut rajavalvonnan jatkamiselle perustuvat samoihin syihin, joiden vuoksi rajavalvonta alun perin palautettiin.";

11) lisätään artikla seuraavasti:

"25 a artikla

Menettely tapauksissa, jotka edellyttävät toimia ennakoimattomien tai ennakoitavissa olevien tapahtumien vuoksi

1. Jos jäsenvaltion yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuva vakava uhka on ennakoimaton ja edellyttää välittömien toimien toteuttamista, jäsenvaltio voi poikkeuksellisesti palauttaa rajavalvonnan sisärajoille välittömästi.

2. Samalla kun jäsenvaltio palauttaa rajavalvonnan tämän artiklan 1 kohdan nojalla, sen on ilmoitettava rajavalvonnan palauttamisesta Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja muille jäsenvaltioille 27 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

3. Kun jäsenvaltio palauttaa rajavalvonnan sisärajoille 1 kohdan nojalla, rajavalvonnan on oltava käytössä enintään yhden kuukauden. Jos yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuva vakava uhka jatkuu tätä pitempään, jäsenvaltio voi jatkaa sisärajavalvontaa uusilla jaksoilla enintään kolmen kuukauden ajan.

4. Kun jäsenvaltiossa on ennakoitavissa yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuva vakava uhka, jäsenvaltion on ilmoitettava asiasta Euroopan parlamentille, neuvostolle komissiolle ja muille jäsenvaltioille 27 artiklan 1 kohdan mukaisesti viimeistään neljä viikkoa ennen suunniteltua rajavalvonnan palauttamista tai mahdollisimman pian, jos sisärajavalvonnan palauttamisen tarpeen aiheuttavat olosuhteet ovat käyneet ilmi jäsenvaltiolle alle neljä viikkoa ennen suunniteltua palauttamista.

5. Tämän artiklan 4 kohtaa sovellettaessa ja 6 kohdan soveltamista rajoittamatta sisärajavalvonta voidaan palauttaa enintään kuuden kuukauden ajaksi. Jos yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuva vakava uhka jatkuu tätä pitempään, jäsenvaltio voi jatkaa sisärajavalvontaa uusilla jaksoilla, joiden kesto on enintään kuusi kuukautta. Jatkamisesta on ilmoitettava Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja muille jäsenvaltioille 27 artiklan mukaisesti ja 4 kohdassa tarkoitettujen määräaikojen puitteissa. Jollei tämän artiklan 6 kohdasta muuta johdu, rajavalvonta sisärajoilla saa kestää enintään kaksi vuotta.

6. Jos jokin jäsenvaltio katsoo, että rajavalvontaa sisärajoilla on jatkuvaan vakavaan uhkaan liittyvän merkittävän poikkeuksellisen tilanteen vuoksi tarpeen jatkaa yli tämän artiklan 5 kohdassa tarkoitetun enimmäisajan, sen on ilmoitettava Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle ja muille jäsenvaltioille aikomuksestaan jatkaa sisärajavalvontaa vielä enintään kuudella kuukaudella. Tämä ilmoitus on tehtävä viimeistään neljä viikkoa ennen suunniteltua jatkamista ja siinä on otettava huomioon komission 27 a artiklan 3 kohdan nojalla antama lausunto ja siihen on sisällyttävä 26 artiklan 2 kohdan mukainen riskinarviointi, jossa

a) perustellaan yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuva jatkuva uhka;

b) osoitetaan, että uhkan lieventämiseksi toteutettavat vaihtoehtoiset toimenpiteet katsotaan tai on todettu tehottomiksi ilmoituksen tekohetkellä;

c) esitetään lieventävät toimenpiteet, joita on tarkoitus toteuttaa rajavalvonnan sisärajoilla ohella;

d) on tarvittaessa mukana selvitys rajavalvonnan lopettamiseksi sisärajoilla harkittavista keinoista, toimista, edellytyksistä ja aikataulusta.

Komissio antaa kolmen kuukauden kuluessa ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetusta ilmoituksesta uuden lausunnon rajavalvonnan jatkamisen tarpeellisuudesta ja oikeasuhteisuudesta sisärajoilla. Saatuaan kyseisen ilmoituksen komissio voi omasta aloitteestaan tai sen jäsenvaltion, johon kohdistuu suora vaikutus, pyynnöstä käynnistää neuvottelumenettelyn 27 a artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Jos tässä kohdassa tarkoitetun menettelyn tuloksena vahvistetaan, että rajavalvontaa sisärajoilla on tarpeen jatkaa merkittävässä poikkeuksellisessa tilanteessa, eikä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu kuuden kuukauden lisäaika riitä varmistamaan tehokkaiden vaihtoehtoisten toimenpiteiden saatavuutta kyseiseen jatkuvaan uhkaan puuttumiseksi, jäsenvaltio voi päättää jatkaa rajavalvontaa sisärajoilla vielä enintään kuudella kuukaudella toisessa alakohdassa tarkoitetun riskinarvioinnin mukaisesti. Jos jäsenvaltio päättää tehdä niin, sen on ilmoitettava komissiolle viipymättä aikomuksestaan jatkaa rajavalvontaa sisärajoilla. Komissio antaa viipymättä suosituksen siitä, onko tällainen jatkaminen viimeisen kerran sopusoinnussa perussopimusten kanssa ja erityisesti tarpeellisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden kanssa. Suosituksessa yksilöidään myös, tarvittaessa yhdessä muiden jäsenvaltioiden kanssa, toteutettavat tehokkaat korvaavat toimenpiteet.”;

12) korvataan 26 artikla seuraavasti:

”26 artikla

Perusteet sisärajavalvonnan väliaikaiselle palauttamiselle ja jatkamiselle

1. Sen määrittämiseksi, onko sisärajavalvonnan palauttaminen tarpeen ja oikeasuhteista 25 artiklan 2 kohdan mukaisesti, jäsenvaltion on arvioitava erityisesti seuraavia:

a) sisärajavalvonnan palauttamista koskevan toimenpiteen tarkoituksenmukaisuus, ottaen huomioon havaitun vakavan uhkan luonne ja erityisesti se, onko sisärajavalvonnan palauttaminen todennäköisesti asianmukainen keino yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvan uhkan lieventämiseksi ja voitaisiinko tällaisen palauttamisen tavoitteet saavuttaa käyttämällä

   i) vaihtoehtoisia toimenpiteitä, kuten 23 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja oikeasuhteisia tarkastuksia, jotka toteutetaan alueen sisällä tehtävien tarkastusten yhteydessä;

   ii) edellä 23 a artiklassa säädettyä menettelyä;

   iii) unionin oikeuteen perustuvan poliisiyhteistyön muita muotoja;

   iv) edellä 21 a artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja yhteisiä toimenpiteitä, jotka koskevat väliaikaisia rajoituksia jäsenvaltioihin suuntautuvaan matkustamiseen;

b) tällaisen toimenpiteen todennäköinen vaikutus

   i) henkilöiden liikkumiseen alueella, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa, ja

   ii) raja-alueiden toimintaan, ottaen huomioon niiden väliset vahvat sosiaaliset ja taloudelliset yhteydet.

2. Jos rajavalvonta sisärajoilla on ollut käytössä kuusi kuukautta 25 a artiklan 5 kohdan mukaisesti, asianomaisen jäsenvaltion on tehtävä riskinarviointi, jossa on 27 artiklan 2 ja 3 kohtaan sisältyvien seikkojen lisäksi arvioitava uudelleen myös tämän artiklan 1 kohdassa säädettyjä perusteita.

3. Silloin kun sisärajavalvonta on palautettu tai kun sitä jatketaan, asianomaisten jäsenvaltioiden on varmistettava, että sen ohella toteutetaan tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä, joilla lievennetään rajavalvonnan palauttamisesta henkilöille ja tavarakuljetuksille aiheutuvia vaikutuksia, ottaen erityisesti huomioon raja-alueiden vahvat sosiaaliset ja taloudelliset suhteet ja välttämättömästä syystä matkustavat henkilöt.”;

13) korvataan 27 artikla seuraavasti:

”27 artikla

Ilmoittaminen rajavalvonnan väliaikaisesta palauttamisesta sisärajoille tai jatkamisesta sisärajoilla ja riskinarviointi

1. Jäsenvaltioiden ilmoituksissa, jotka koskevat rajavalvonnan palauttamista sisärajoille tai jatkamista sisärajoilla, on oltava seuraavat tiedot:

a) palauttamisen tai jatkamisen syyt, myös kaikki merkitykselliset yksityiskohtaiset tiedot tapahtumista, jotka muodostavat vakavan uhkan niiden yleiselle järjestykselle tai sisäiselle turvallisuudelle;

b) ehdotetun palauttamisen tai jatkamisen laajuus ja tiedot siitä, missä sisärajojen osassa tai osissa rajavalvonta on tarkoitus palauttaa tai missä sitä on tarkoitus jatkaa;

c) vahvistettujen rajanylityspaikkojen nimet;

d) suunnitellun palauttamisen tai jatkamisen päivämäärä ja kesto;

e) toimenpiteen tarpeellisuuden ja oikeasuhteisuuden arviointi 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja jatkamisen osalta 26 artiklan 2 kohdan mukaisesti;

f) tarvittaessa toimenpiteet, jotka muiden jäsenvaltioiden on määrä toteuttaa.

Ilmoituksen voivat tehdä myös kaksi jäsenvaltiota tai useampi jäsenvaltio yhdessä.

Jäsenvaltioiden on toimitettava ilmoitus komission 6 kohdan nojalla vahvistamaa mallia käyttäen.

2. Kun rajavalvonta on ollut käytössä kuuden kuukauden ajan 25 a artiklan 5 kohdan nojalla, tällaisen valvonnan jatkamista koskeviin mahdollisiin uusiin ilmoituksiin on sisällytettävä riskinarviointi. Riskinarvioinnissa on esitettävä vakavan uhkan laajuus ja odotettu kehitys, erityisesti se, kuinka kauan vakavan uhkan odotetaan jatkuvan ja mihin sisärajojen osuuksiin se saattaa vaikuttaa, sekä tiedot koordinointitoimenpiteistä niiden muiden jäsenvaltioiden kanssa, joihin rajavalvonta sisärajoilla vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa.

3. Jos jäsenvaltiot palauttavat sisärajavalvonnan tai jatkavat sitä 25 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetun tilanteen takia, tämän artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitetussa arvioinnissa on esitettävä myös riskinarviointi ja annettava myös tietoja äkillisestä laajamittaisesta liikkumisesta, mukaan lukien asiaankuuluvilta unionin virastoilta niiden toimeksiannon mukaisesti saadut tiedot ja asiaankuuluvista tietojärjestelmistä saadut data-analyysit.

4. Asianomaisten jäsenvaltioiden on komission pyynnöstä toimitettava mahdolliset lisätiedot, mukaan lukien koordinointitoimenpiteet niiden jäsenvaltioiden kanssa, joihin suunniteltu sisärajavalvonnan jatkaminen vaikuttaa, sekä lisätiedot, jotka tarvitaan 23 ja 23 a artiklassa tarkoitettujen toimenpiteiden mahdollisen käytön arvioimiseksi.

5. Jäsenvaltioiden ei tarvitse toimittaa kaikkia tämän artiklan 1–4 kohdassa tarkoitettuja tietoja, jos se on perusteltua yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä, ottaen huomioon meneillään olevien tutkimusten luottamuksellisuuden. Jäsenvaltiot, jotka tekevät 1 tai 2 kohdan mukaisen ilmoituksen, voivat kansallista lainsäädäntöä noudattaen tarvittaessa päättää turvallisuusluokitella kaikki ilmoitetut tiedot tai osia niistä, erityisesti riskinarvioinnit. Tällainen turvallisuusluokittelu ei saa estää niiltä muilta jäsenvaltioilta, joihin sisärajavalvonnan väliaikainen palauttaminen vaikuttaa, pääsyä näihin tietoihin asianmukaisten suojattujen kanavien kautta. Tällainen turvallisuusluokittelu ei estä jäsenvaltioita asettamasta tietoja Euroopan parlamentin saataville. Euroopan parlamentille tämän artiklan nojalla toimitettujen tietojen ja asiakirjojen lähettämiseen ja käsittelyyn ei sisälly 2 kohdassa tarkoitettuja riskinarviointeja, ja siinä on noudatettava sääntöjä luottamuksellisten tietojen toimittamisesta ja käsittelystä.

6. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksen tämän artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitetun mallin vahvistamiseksi ja asettaa mallin saataville verkossa. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään 38 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.";

14) lisätään artikla seuraavasti:

"27 a artikla

Neuvottelut jäsenvaltioiden kanssa ja komission lausunto

1. Edellä olevan 27 artiklan 1 kohdan mukaisesti toimitettujen ilmoitusten vastaanottamisen jälkeen komissio voi käynnistää omasta aloitteestaan, tai se käynnistää sen jäsenvaltion pyynnöstä, johon rajavalvonta sisärajoilla vaikuttaa suoraan, neuvottelumenettelyn, mukaan lukien yhteiset tapaamiset sisärajavalvonnan palauttamista tai jatkamista suunnittelevan jäsenvaltion ja erityisesti niiden muiden jäsenvaltioiden, joihin tällaiset toimenpiteet suoraan vaikuttavat, sekä asiaankuuluvien unionin virastojen välillä.

Neuvottelujen tavoitteena on tutkia erityisesti yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvaa uhkaa, suunnitellun rajavalvonnan sisärajoille palauttamisen tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta, kun otetaan huomioon vaihtoehtoisten toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus, ja, jos sisärajavalvonta on jo palautettu, sen vaikutusta sekä keinoja varmistaa rajavalvonnan sisärajoille palauttamiseen liittyvän jäsenvaltioiden keskinäisen yhteistyön täytäntöönpano.

Sisärajavalvonnan palauttamista tai jatkamista suunnittelevan jäsenvaltion on otettava tällaisten neuvottelujen tulokset huomioon päättäessään, palautetaanko rajavalvonta sisärajoille tai jatketaanko sitä, ja suorittaessaan rajavalvontaa sisärajoilla.

2. Sisärajavalvonnan palauttamista tai jatkamista koskevien ilmoitusten vastaanottamisen jälkeen komissio antaa tai mikä tahansa jäsenvaltio voi, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 72 artiklan soveltamista estämättä, antaa asiasta lausunnon, jos sillä on ilmoitukseen ja mahdolliseen riskinarviointiin sisältyvien tai mahdollisten muiden tietojen perusteella huolenaiheita, jotka koskevat suunnitellun rajavalvonnan sisärajoille palauttamisen tai jatkamisen tarpeellisuutta tai oikeasuhteisuutta.

3. Saatuaan ilmoituksia, jotka koskevat rajavalvonnan jatkamista sisärajoilla 25 a artiklan 4 kohdan nojalla ja jotka johtavat rajavalvonnan jatkumiseen sisärajoilla yhteensä 12 kuukauden ajan, komissio antaa lausunnon tällaisen rajavalvonnan tarpeellisuudesta ja oikeasuhteisuudesta.

Komission lausuntoon sisällytetään vähintään seuraavat seikat:

a) arvio siitä, onko rajavalvonnan palauttaminen sisärajoille tai jatkaminen sisärajoilla tarpeellisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaista;

b) arvio siitä, onko tutkittu riittävästi vaihtoehtoisia toimenpiteitä uhkan lieventämiseksi.

Jos rajavalvonnan palauttamista sisärajoille arvioidaan ja sen katsotaan olevan tarpeellisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaista, lausuntoon sisällytetään tarvittaessa suosituksia jäsenvaltioiden välisen yhteistyön parantamisesta rajavalvonnan sisärajoilla vaikutusten rajoittamiseksi ja jatkuvan uhan vähentämiseksi.

4. Kun 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu lausunto annetaan, komissio käynnistää neuvottelumenettelyn 1 kohdan mukaisesti, jotta lausunnosta voidaan keskustella jäsenvaltioiden kanssa.”;

15) korvataan 28 artikla seuraavasti:

”28 artikla

Erityinen mekanismi, jota sovelletaan, kun laajamittainen kansanterveysuhka vaarantaa koko sen alueen toiminnan, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa

1. Silloin kun komissio katsoo, että on olemassa laajamittainen kansanterveysuhka, joka vaikuttaa useaan jäsenvaltioon ja vaarantaa koko sen alueen toiminnan, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa, se voi tehdä neuvostolle ehdotuksen täytäntöönpanopäätökseksi, jolla hyväksytään sisärajavalvonnan palauttaminen jäsenvaltioissa, mukaan lukien kansallisella ja unionin tasolla käyttöön otettavat lieventävät toimenpiteet, siinä tapauksessa, että 21 a ja 23 artiklassa tarkoitetut käytettävissä olevat toimenpiteet eivät riitä kyseisen laajamittaisen kansanterveysuhkan torjumiseen. Jäsenvaltiot voivat pyytää komissiota esittämään neuvostolle tällaisen ehdotuksen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu neuvoston täytäntöönpanopäätös on voimassa enintään kuuden kuukauden ajan ja se voidaan uusia komission ehdotuksesta enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan, niin kauan kuin laajamittainen kansanterveysuhka on olemassa, ottaen huomioon 4 kohdassa tarkoitettu uudelleentarkastelu.

3. Silloin kun jäsenvaltiot palauttavat sisärajavalvonnan tai jatkavat sitä 1 kohdassa tarkoitetun laajamittaisen kansanterveysuhkan vuoksi, kyseisen rajavalvonnan on 1 kohdassa tarkoitetun neuvoston täytäntöönpanopäätöksen voimaantulosta alkaen perustuttava kyseiseen päätökseen.

4. Komissio tarkastelee säännöllisesti 1 kohdassa tarkoitetun laajamittaisen kansanterveysuhkan kehitystä ja mainitussa kohdassa tarkoitetun neuvoston täytäntöönpanopäätöksen mukaisesti hyväksyttyjen toimenpiteiden vaikutusta arvioidakseen, ovatko kyseiset toimenpiteet edelleen perusteltuja, ja mikäli ne eivät ole, ehdottaakseen rajavalvonnan lopettamista sisärajoilla mahdollisimman pian.

5. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava välittömästi Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja muille jäsenvaltioille sisärajavalvonnan palauttamisesta 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen mukaisesti.

6. Jäsenvaltiot voivat toteuttaa muita 23 artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä, rajoittaakseen rajavalvonnan laajuutta sisärajoilla. Komissio ottaa nämä toimenpiteet huomioon tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitetussa tarkastelussa.";

16) korvataan 33 artikla seuraavasti:

"33 artikla

Selvitys rajavalvonnan palauttamisesta sisärajoille

1. Rajavalvontaa sisärajoilla suorittaneen jäsenvaltion on viimeistään neljä viikkoa sen jälkeen, kun sisärajavalvonta on lopetettu, esitettävä Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle selvitys rajavalvonnan palauttamisesta sisärajoille ja tarvittaessa sen jatkamisesta sisärajoilla.

2. Edellä olevan 1 kohdan soveltamista rajoittamatta, silloin kun rajavalvontaa jatketaan 25 a artiklan 5 kohdassa tarkoitetulla tavalla, asianomaisen jäsenvaltion on toimitettava selvitys 12 kuukauden kuluttua ja sen jälkeen 12 kuukauden kuluttua, jos rajavalvontaa poikkeuksellisesti jatketaan.

3. Selvityksessä on käsiteltävä erityisesti rajavalvonnan tarpeellisuuden ja oikeasuhteisuuden alkuperäistä ja seuranta-arviointia, 26 artiklassa tarkoitettujen perusteiden täyttymistä, tarkastusten suorittamista, käytännön yhteistyötä naapurijäsenvaltioiden kanssa, vaikutusta henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen erityisesti raja-alueilla ja sisärajavalvonnan palauttamisen tuloksellisuutta, mukaan lukien jälkiarviointi rajavalvonnan palauttamisen tarpeellisuudesta ja oikeasuhteisuudesta.

4. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksen, jossa vahvistetaan tällaisen selvityksen yhtenäinen malli, ja asettaa sen saataville verkossa. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään 38 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

5. Komissio voi antaa lausunnon jälkiarvioinnista, joka koskee rajavalvonnan väliaikaista palauttamista yhdelle tai useammalle sisärajalle tai niiden osille.

6. Komissio esittää vähintään kerran vuodessa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen siitä, miten alue, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa, toimii, jäljempänä "Schengen-alueen tilaa koskeva kertomus". Komissio voi myös keskustella Schengen-alueen tilaa koskevasta kertomuksesta erikseen Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa. Kertomukseen sisällytetään luettelo kaikista kyseisen vuoden aikana tehdyistä sisärajavalvonnan palauttamista koskevista päätöksistä sekä toimista, joita komissio on toteuttanut sisärajoille palautetun rajavalvonnan osalta. Kertomuksessa kiinnitetään erityistä huomiota yli 12 kuukautta käytössä olleeseen rajavalvontaan. Siinä esitetään myös arvio rajavalvonnan palauttamisen ja jatkamisen tarpeellisuudesta ja oikeasuhteisuudesta kertomuksen viiteajanjaksolla sekä tietoja kolmansien maiden kansalaisten luvatonta liikkumista koskevista suuntauksista alueella, jolla sisärajavalvontaa ei suoriteta, asiaankuuluvilta unionin virastoilta saatujen tietojen ja asiaa koskevien tietojärjestelmien data-analyysin pohjalta.";

17) korvataan 36 artikla seuraavasti:

"36 artikla

Liitteiden muuttaminen

1. Siirretään komissiolle 37 artiklan mukaisesti valta antaa delegoituja säädöksiä liitteiden III, IV ja VIII muuttamisesta.

2. Siirretään komissiolle valta antaa 37 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla täydennetään tätä asetusta lisäämällä liitteessä XI olevaan B osaan välttämättömästä syystä matkustavien henkilöiden ryhmiä.

3. Tämän artiklan 2 kohdan nojalla annettaviin delegoituihin säädöksiin sovelletaan 37 a artiklassa säädettyä menettelyä, kun tämä on tarpeen asianmukaisesti perustellussa erittäin kiireellisessä tapauksessa, jossa on kyse laajamittaisesta kansanterveysuhkasta.";

18) lisätään artikla seuraavasti:

"37 a artikla

Kiireellinen menettely

1. Tämän artiklan nojalla annetut delegoidut säädökset tulevat voimaan viipymättä, ja niitä sovelletaan niin kauan kuin niitä ei vastusteta 2 kohdan mukaisesti. Kun delegoitu säädös annetaan tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, esitetään samalla ne perusteet, joiden vuoksi sovelletaan kiireellistä menettelyä.

2. Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat 37 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti vastustaa delegoitua säädöstä. Siinä tapauksessa komissio kumoaa säädöksen välittömästi sen jälkeen, kun Euroopan parlamentin tai neuvoston päätös vastustaa sitä on annettu sille tiedoksi.";

19) lisätään 39 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

"h) luettelo alueista, jotka katsotaan raja-alueiksi, ja niitä koskevat mahdolliset muutokset.";

20) lisätään artikla seuraavasti:

"42 b artikla

Raja-alueita koskeva ilmoitus

Kaikkien jäsenvaltioiden, joilla on yhteiset sisärajat, on viimeistään 11 päivänä tammikuuta 2025 määritettävä tiiviissä yhteistyössä raja-alueiksi katsomansa alueet, ottaen huomioon niiden väliset vahvat sosiaaliset ja taloudelliset yhteydet, ja ilmoitettava näistä komissiolle.

Jäsenvaltioiden on myös ilmoitettava komissiolle kaikista asiaa koskevista muutoksista.";

21) lisätään tämän asetuksen liitteessä oleva teksti asetuksen (EU) 2016/399 liitteiksi XI ja XII.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä 13 päivänä kesäkuuta 2024.

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puheenjohtaja	*Puheenjohtaja*
R. METSOLA	M. MICHEL

LIITE

"LIITE XI

Välttämätön matkustaminen

A osa

Edellä 21 a artiklan 4 kohdassa tarkoitetut henkilöiden ryhmät:

1. terveydenhuollon työntekijät, terveysalan tutkijat ja vanhustenhoidon työntekijät;
2. rajatyöntekijät;
3. kuljetushenkilöstö;
4. diplomaatit, kansainvälisten järjestöjen henkilöstö ja kansainvälisten järjestöjen kutsumat henkilöt, joiden fyysinen läsnäolo on välttämätöntä kyseisten järjestöjen moitteettomalle toiminnalle, sotilashenkilöstö, humanitaarisen avun työntekijät ja pelastuspalveluhenkilöstö heidän hoitaessaan tehtäviään;
5. kauttakulkumatkustajat;
6. pakottavista perhesyistä matkustavat;
7. merenkulkijat;
8. kansainvälisen suojelun tarpeessa olevat henkilöt tai henkilöt, joiden on tarpeen päästä maahan muista humanitaarisista syistä.

B osa

Edellä 21 a artiklan 5 kohdassa tarkoitetut henkilöiden ryhmät:

1. naapurimaassa varhaiskasvatuksessa olevat lapset ja opetuksessa olevat oppilaat ja heidän mukana olevat huoltajansa, jotka ylittävät rajan saadakseen tällaista kasvatusta, sekä opiskelijat tai henkilöt, jotka matkustavat koulutustarkoituksessa;
2. kausityöntekijät, mukaan lukien elintarviketuotannossa työskentelevät työntekijät;
3. henkilöt, jotka matkustavat pakottavista eläinten hoitoon liittyvistä syistä tai maa- ja metsätalouden kannalta välttämättömiä toimenpiteitä varten yksittäistapauksissa;
4. korkeaa pätevyyttä vaativaa työtä tekevät työntekijät sekä avainhenkilöstö ja tutkimushenkilöstö, jonka työ on välttämätöntä talouden, yhteiskunnan ja turvallisuuden kannalta eikä sitä voida lykätä tai suorittaa ulkomailta käsin;
5. puolustuksesta, yleisestä järjestyksestä, kansanterveydestä ja kansallisesta turvallisuudesta vastaavien viranomaisten henkilöstö eli poliisi-, rajapoliisi-, maahanmuutto-, kansanterveys- ja väestönsuojeluviranomaisten henkilöstö tai lainvalvontaviranomaisten edustajat, jos matkustaminen liittyy virallisten tehtävien hoitamiseen, mukaan lukien kriittisen infrastruktuurin toiminnasta ja ylläpidosta vastaava henkilöstö;
6. kalastajat ja henkilöt, jotka tekevät työtä tai tarjoavat palveluja aluksilla tai offshore-kaivoksissa ja -porauslautoilla muun työsuhteen kuin merityösopimuksen perusteella;
7. henkilöt, jotka tulevat jäsenvaltioon saadakseen välttämättömiä lääkintäpalveluja, mukaan lukien hätäajoneuvojen matkustajat;
8. välttämättömästä syystä matkustavien henkilöiden puolisot (aviopuoliso, rekisteröity kumppani, avopuoliso) ja lapset, mukaan lukien perheenyhdistämistä varten matkustavat kolmansien maiden kansalaiset;
9. kolmansien maiden kansalaiset, jotka matkustavat vastatakseen oikeusviranomaisen esittämään haasteeseen;
10. henkilöt, joilla on Kansainvälisen journalistiliiton myöntämä kansainvälinen lehdistökortti;
11. henkilöt, jotka eivät tule itsenäisesti toimeen ja jotka matkustavat hoitajiensa luokse.

LIITE XII

A osa

Menettely sisäraja-alueilla kiinni otettujen henkilöiden siirtämiseksi

1. Edellä olevan 23 a artiklan 2 kohdan mukaiset siirtopäätökset annetaan tässä liitteessä olevassa B osassa esitetyllä vakiolomakkeella, jonka toimivaltainen kansallinen viranomainen täyttää. Ne tulevat voimaan välittömästi.

2. Täytetty vakiolomake annetaan asianomaiselle kolmannen maan kansalaiselle, jonka on merkittävä lomakkeeseen kuittaus siirtopäätöksen vastaanottamisesta allekirjoituksellaan, minkä jälkeen hänelle annetaan jäljennös allekirjoitetusta lomakkeesta.

   Jos kolmannen maan kansalainen kieltäytyy allekirjoittamasta vakiolomaketta, toimivaltainen viranomainen merkitsee tiedon tästä lomakkeen ”Huomautukset”-osaan.

3. Siirtopäätöksen antavien kansallisten viranomaisten on kirjattava tiedot tämän liitteen B osassa esitetylle vakiolomakkeelle.

4. Siirtopäätöksen antavien kansallisten viranomaisten on ilmoitettava komissiolle vuosittain muihin jäsenvaltioihin siirrettyjen henkilöiden lukumäärä, jäsenvaltio(t), johon/joihin henkilöt on siirretty, syyt kyseisten henkilöiden oleskelun epäämiseen kyseisessä jäsenvaltiossa ja kiinni otettujen kolmansien maiden kansalaisten kansalaisuus, jos tieto on saatavilla.

5. Raja-alueilla kiinni otetuilla ja tämän menettelyn mukaisesti siirretyillä kolmansien maiden kansalaisilla on oikeus hakea siirtopäätökseen muutosta. Siirtopäätöstä koskeva muutoksenhaku on tehtävä kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Kolmansien maiden kansalaisille on tarjottava tehokkaat oikeussuojakeinot perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaisesti. Kolmannen maan kansalaiselle on myös annettava kirjallinen tieto yhteyspisteistä, jotka voivat antaa tietoja edustajista, jotka kansallisen lainsäädännön mukaan ovat toimivaltaisia toimimaan kolmannen maan kansalaisen puolesta. Tieto on annettava kielellä, jota he ymmärtävät tai jota heidän voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän. Muutoksenhaulla ei ole lykkäävää vaikutusta.

6. Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on varmistettava, että kolmannen maan kansalainen, josta on tehty siirtopäätös, siirretään 23 a artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun kahdenvälisen yhteistyön puitteissa vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten huostaan. Siirto tehdään välittömästi ja viimeistään 24 tunnin kuluessa. Tämän jälkeen siirtomenettelyä ei voida toteuttaa ja direktiivin 2008/115/EY asiaankuuluvia säännöksiä sovelletaan tarvittaessa. Vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on tehtävä tätä varten yhteistyötä siirtävän jäsenvaltion toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kanssa.

B osa

Vakiolomake sisäraja-alueilla kiinni otettujen henkilöiden siirtämiseksi

 Valtio

Valtion tunnuskuva (Viranomainen)

_____

_____

SIIRTOMENETTELY SISÄRAJA-ALUEILLA

Päiväys _____ kellonaika _____ paikka (ilmoitetaan läheisen sisärajan tyyppi tai muut kiinniottoa koskevat merkitykselliset tiedot Schengenin rajasäännöstön 23 a artiklan mukaisesti) _____

Allekirjoittaneen viranomaisen _____luona on:

Henkilötiedot (jos saatavilla)

Sukunimi_____ Etunimi _____

Syntymäaika_____ Syntymäpaikka _____ Sukupuoli _____

Kansalaisuus _____ Asuinpaikka _____

Henkilöasiakirjan tyyppi _____ numero_____

Myöntämispaikka _____ myöntämispäivä _____

Viisumin numero (tarvittaessa) _____ tyyppi _____ myöntänyt viranomainen _____

Voimassa_____ lähtien _____ saakka

Voimassa _____ päivän ajan: _____

Asianomaisen henkilön lähtöpaikka _____ saapumistapa _____ (ilmoitetaan käytetty liikenneväline, esim. lennon numero). Asianomaiselle on ilmoitettu, että hänet siirretään (minne) _____ Schengenin rajasäännöstön 23 a artiklan mukaisesti seuraavista syistä:

Perusteet sille, että katsotaan, että henkilöllä ei ole oikeutta oleskella jäsenvaltiossa:

Huomautukset

□ Asianomainen kieltäytyy allekirjoittamasta lomaketta.

Asianomainen henkilö _____ Vastaavat viranomaiset _____

Asianomainen henkilö voi hakea muutosta siirtoon kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Henkilölle annetaan tämän asiakirjan jäljennös (kunkin valtion on ilmoitettava viittaukset muutoksenhakuoikeutta koskevaan kansalliseen lainsäädäntöön ja menettelyyn sekä yhteyspisteet, jotka voivat antaa tietoja edustajista, jotka ovat toimivaltaisia toimimaan kyseisen kolmannen maan kansalaisen puolesta).”.